

PROCEEDING BOOK

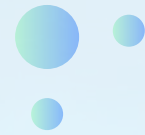
02nd

UNDERGRADUATE CONFERENCE ON SOCIAL WORK

22ND MAY 2025

(SOCIAL DEVELOPMENT POLICY, RESEARCH AND PUBLICATIONS DIVISION)

NATIONAL INSTITUTE OF SOCIAL DEVELOPMENT

Proceeding Book 2nd Undergraduate conference-2025

**Cities are judged by their richest inhabitants and rural areas are
judged
- Sharyn McCrumb -**

22nd May 2025

Organized by

Social Development Policy, Research and Publications Division
National Institute of Social Development
Seeduwa
Sri Lanka

National Institute of Social Development (NISD)
The 2nd Undergraduate Research Symposium on Social Work

Allrights reserved

©Social Development Policy, Research and Publications Division National Institute of Social Development
22thof May 2025

ISSN:3021-663X (Online)

ISSN: 3021-6621 (Print)

Published by

Social Development Policy, Research and Publications Division National Institute of Social Development
SriLanka

Tel: +94112882507

Web:www.nisd.ac.lk

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the written permission of the publisher.

Facts and opinions published herein are solely personal statements made by the respective authors. Authors are responsible for the contents of their research papers including the accuracy of facts and statements and citations of resources. National Institute of Social Development (NISD) and its editorial committee disclaim any liability for violations of other parties' rights, or any damages incurred as a consequence of the research published herein.

Conference Chair

Mr, Keerthi Jayawardhana
Senior Research Officer, National Institute of Social Development

Convener

Mr. M. S. M. Asmiyas
Director, Social Development Policy, Research and Publications Division

Editor in Chief

Mr, Keerthi Jayawardhana

Editorial Committee

Mr. Keerthi Jayawardane
Ms. Sandya Sirikumara
Ms. Nisansala Madushani

Mr. S. Hariharathamotharan
Ms. B.A.N.P. Wijebandara

Conference Secretary

Ms. Nisansala Madushani

Conference Co-Secretary

Ms. H. K. Sandya Sirikumara

Treasurer

Ms. B. A. N. P. Wijebandara

Organizing Committee

Mr. M.S.M. Asmiyas
Mr. Keerthi Jayawardene
Ms. B.A.N.P. Wijebandara

Mr. S. Hariharathamotharan
Ms. Sandya Sirikumara
Ms. Nisansala Madushani Silva

Review Board

Mr. M.S.M. Asmiyas
Mr. Keerthi Jayawardene
Ms. Sandya Sirikumara
Ms. B.A.N.P. Wijebandara

Mr. S. Hariharathamotharan
Ms. Kumuduni Wedisinghe
Ms. Nisansala Madushani Silva

Coordinator for Information Technology

Mr. D.K. Indika Wijerathna

Page Layout

Mr. Chathuranga Gunarathna
Mr. N.M. Hassan
Ms. Nilakshika Perera

Cover Page Design by

Mr. Chathuranga Gunarathna
Ms. Remashi Diyana
Mr. N.M. Hassan
Ms. Nilakshika Perera

MESSAGE FROM THE DIRECTOR GENERAL

Senior Professor Wasantha Subasinghe
Director General
National Institute of Social Development
Liyanagemulla
Seeduwa

It gives me immense pleasure to extend my warmest greetings to all participants of the Undergraduate Conference on “Fostering Sustainable Growth: Rural Development, Social Security, and Community Empowerment for a Resilient Future.”

This timely theme underscores the urgent need for inclusive, equitable, and sustainable development pathways that address the real challenges faced by rural populations. As the world grapples with climate change, economic disparities, and social vulnerabilities, the role of empowered communities, robust social security systems, and innovative rural development strategies has never been more critical.

Empowering our youth to engage with these pressing issues through academic dialogue and collaborative research is vital. Your participation reflects a commitment not only to academic excellence but also to nation-building. It is through such platforms that ideas are born, perspectives are broadened, and future leaders are nurtured.

I commend the organizers for creating a space that bridges theory with practice and encourages interdisciplinary exchange. May this conference serve as a catalyst for innovative thinking, policy insight, and grassroots engagement that will shape a resilient and inclusive future.

Wishing you all a successful and enriching conference.

MESSAGE FROM THE CONFERENCE CHAIR

Keerthi Jayawardane
Chairperson
Undergraduate Conference Committee
National Institute of Social Development

It is with great pride and enthusiasm that I welcome you all to the Undergraduate Conference on “Fostering Sustainable Growth: Rural Development, Social Security, and Community Empowerment for a Resilient Future.” This conference marks an important milestone in nurturing a culture of inquiry, innovation, and critical thinking among our undergraduates.

The theme of this conference resonates deeply with the challenges and aspirations of our time. Sustainable rural development, comprehensive social security, and active community engagement are not just policy goals; they are essential pillars of a just and resilient society. As future professionals, scholars, and leaders, your voices, research, and insights are vital to shaping strategies that promote equity, sustainability, and inclusive growth.

This platform offers a unique opportunity for you to share ideas, present research, and engage in meaningful dialogue with peers and mentors from diverse disciplines. I encourage you to use this space to question, explore, and collaborate because it is through such engagement that transformative change begins.

I extend my heartfelt thanks to all organizers, presenters, and participants for making this event possible. May this conference ignite your passion for social responsibility and empower you to contribute meaningfully to the world around you.

Wishing you a successful and inspiring conference experience.

MESSAGE FROM THE CONVENER

M.S.M. Asmiyas
Director
Social Development Policy, Research & Publications Division
National Institute of Social Development

It is with great excitement that I warmly welcome each of you to the upcoming Undergraduate Research Symposium on Social Work (URSSW-2024), centered on the theme: *"Fostering Sustainable Growth: Rural Development, Social Security, and Community Empowerment for a Resilient Future."*

In response to the current national context, we remain fully committed to ensuring the safety and well-being of all participants. At the same time, we are embracing the opportunity to reach a wider and more diverse audience, both locally and beyond.

This symposium is a platform to build a strong, engaged community of undergraduate students who are passionate about advancing social work knowledge and practice. Through meaningful dialogue and exchange, we hope to uncover innovative ideas and practical solutions that address critical issues in rural development, social protection, and community empowerment.

Our theme reflects a deep commitment to sustainable and inclusive growth, especially in the face of ongoing socio-economic challenges. We look forward to insightful contributions from participants who will explore the opportunities and obstacles that shape the future of our communities.

We are also privileged to welcome a distinguished lineup of speakers whose expertise will bring valuable perspectives to our discussions and inspire all of us to think more critically and act more compassionately in our respective fields.

I would like to extend my sincere appreciation to the organizations and individuals who have generously provided financial and technical support. Your contributions have been instrumental in making this event possible.

To all contributors, participants, and supporters — thank you. I am confident that URSSW-2024 will be a resounding success, and I eagerly anticipate the thoughtful conversations, collaborations, and shared learning that will emerge from this meaningful gathering.

SUMMARY OF KEYNOTEADDRESS

Dr. Priyanwada Wanigasooriya

Head/ Senior Lecturer
Department of Library and Information Science
University of Kelaniya

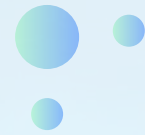
Summary of the speech

This keynote speech, titled "The Future of Research: How AI is Transforming Gap Identification in Scholarly Work," explores the intersection of artificial intelligence (AI) and research, particularly in identifying research gaps. Traditionally, identifying a research gap requires extensive reading, analysis, and synthesis of existing literature, which can be time-consuming and overwhelming for researchers, especially early-career scholars. The speech highlights how AI tools, such as Research Rabbit, Connected Papers, Elicit AI, and Scite.ai, are revolutionizing literature review and research discovery by visualizing citation relationships, extracting insights, and categorizing academic conversations. Additionally, AI-powered writing and summarizing tools like ChatGPT, Grammarly, and QuillBot enhance the writing process, enabling faster and more efficient academic production. While AI offers valuable support in accelerating discovery and organizing information, it is emphasized that AI is not a replacement for human thinking. Critical thinking, ethical reasoning, and domain expertise remain essential to research. The speech stresses the importance of a human-AI partnership, where AI assists in data analysis and administrative tasks, allowing researchers to focus on critical thinking and innovation. Ultimately, the speech encourages a shift in mindset from "AI vs. Human" to "AI + Human" for the future of research.

Keynote Speech

It is a great pleasure and honor to be here today at the Undergraduate Research Conference organized by the National Institute of Social Development (NISD). I am delighted to share some thoughts on a topic that's not only timely but also transformative: *The Future of Research: How AI is Transforming Gap Identification in Scholarly Work*.

Let me begin by asking you this: How many of you have struggled to identify a research gap while preparing a proposal or a paper? I am sure many hands would go up if I could see them all.

Traditionally, identifying a research gap meant reading and rereading articles, making notes, comparing findings, and then trying to find that one missing piece, a question unanswered, a population unstudied, or a perspective overlooked. As Tavakol and Sandars (2014) put it, identifying a gap involves critically analyzing existing literature to find questions that have not been fully addressed. Moghadam (2009) called them "the missing pieces" in our body of knowledge.

So why does this matter?

Because without identifying the gap, we risk reinventing the wheel. More importantly, we miss the opportunity to contribute something original and valuable to our field.

Here is the challenge: While valuable, the traditional method is time-consuming. It demands high levels of reading, analysis, and synthesis. For students and early-career researchers, it can be overwhelming. It could take weeks or even months.

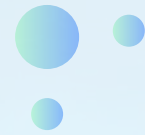
AI can act like an intelligent assistant in the context of research. As John McCarthy, one of the founding fathers of AI, said: "It is the science and engineering of making intelligent machines."

Let us look at how AI is reshaping our research journey.

Literature review, research, and discovery have been significantly enhanced through AI-powered tools that streamline the exploration of scholarly work. Tools like "Research Rabbit" and "Connected Papers" enable researchers to visualize how academic papers are interconnected, presenting citation relationships in a mind map-like format. This helps identify emerging themes and gaps more easily. "Elicit AI" answers specific research questions by extracting insights directly from academic databases, offering synthesized responses that guide early-stage research planning. Taking it a step further, "Scite.ai" tracks citations and categorizes them based on whether they support, contradict, or mention the original work, providing a deeper layer of understanding about the academic conversation surrounding a topic. Importantly, while these tools accelerate discovery and surface valuable connections, they do not replace the researcher's critical judgment. They serve to enhance it.

AI-powered writing and summarizing tools have also significantly streamlined the academic writing process. Tools like "ChatGPT" assist researchers in brainstorming relevant research questions, summarizing lengthy articles, and creating structured outlines for papers, saving considerable time and effort. Complementing this, "Grammarly" ensures that the writing is grammatically sound, clear, and appropriately toned for academic audiences, while "QuillBot" enhances sentence structure and rephrases content for improved clarity and style. Jenni AI further supports the writing process by offering suggestions for intelligent sentence and paragraph construction.

Together, these tools enable faster, more efficient, and higher-quality academic writing, allowing researchers to focus more on critical thinking and content development.

Regarding idea generation and brainstorming, platforms like “MindMeister” and “Notion AI” offer powerful support by helping you visually map out your thoughts and structure your research journey clearly and collaboratively. These tools enable you to organize complex ideas, make connections between concepts, and plan your projects more efficiently. Imagine how much more engaging and far less intimidating the research process becomes when you are supported by technology that transforms scattered thoughts into structured, meaningful pathways. Such tools enhance creativity and empower you to approach research with greater clarity and confidence.

It is important to emphasize that AI is not a substitute for human thinking. It is a support system designed to assist, not replace, the researcher. While AI can process vast amounts of information quickly, it heavily depends on the quality of the prompts and the training data it has been fed. You are unlikely to get a meaningful answer if you do not ask the right questions. Moreover, AI cannot apply judgment, understand context, or grasp cultural shades and emerging theories that have yet to be widely published. These are areas where human insight is indispensable. Critical thinking, ethical reasoning, and deep domain knowledge remain irreplaceable components of the research process. Ultimately, the human researcher brings depth, sensitivity, and intellectual rigor to scholarly work.

Identifying a research gap in areas like Youth Unemployment and Social Mobility in Sri Lanka requires a deep understanding of socio-political structures, historical policies, and economic patterns. While AI can assist by showing relevant articles, trends, and data, the human element shaped by lived experience, cultural insight, and local awareness gives true meaning to this information. This highlights the power of the human-AI partnership. While AI provides valuable tools for analysis, the human capacity for interpretation and contextualization transforms raw data into actionable knowledge, allowing for more accurate identification of research gaps.

As we move into the future, we must shift our mindset from “AI vs. Human” to “AI + Human.” The researchers of tomorrow, like yourselves, must be equipped with both intellectual curiosity and technological literacy. Leverage AI tools to your advantage, allowing them to handle heavy lifting. So, you can focus on what truly matters: asking meaningful questions, finding innovative solutions, and contributing with integrity to the body of knowledge.

In closing, remember this: AI may be fast, but you are the thinker. AI may be broad, but you bring depth. AI can assist, but you lead the way.

Thank you, and I wish you all the best in your research journey.

Content

Title and Author/s	Page No
ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් විෂයමාලා හැදෑරීමට යොමු නොවීම සම්බන්ධයෙන් පවතින අභියෝග පිළිබඳව විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් රාජපක්ෂ. ආර්. ඒ. එච්. ඩී. එච්.	01
The Role of Compassionate Leadership in Rural Development: A Buddhist Analysis of the Kulāvaka Jātaka Ven. Siyambalawewa Yaye Dhammasarini Thero	02
ශ්‍රී ලාංකීය වනජීවී පද්ධතියේ පැවැත්ම කෙරෙහි ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික භාවිතයන්ගෙන් සිදු වන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්. ජයවධර්න. විශ්ව	03 - 04
ග්‍රාමීය පාසල්වල සිසුන් මහජන පුස්තකාල භාවිතා කිරීමට දක්වන උනන්දුව පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් ශම්කලා. එන්. කේ.ඩී. එච්.	05
ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ගැබ්ණි මව්වරුන්ගේ ආහාර හා පෝෂණය පිළිබඳ දැනුවත්භාවයේ ස්වභාවය අධ්‍යයනය රාජපක්ෂ. ආර්. එම්. කේ.	06
ග්‍රාමීය සංවධර්නයේ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව සහ සමාජ ඇතුළත් කිරීම පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්. වීරසිංහ. ඩබ්.එම්.පී.සී.	07
ග්‍රාමීය ප්‍රජාව තුළ මානසික සෞඛ්‍ය දැනුවත්භාවය සඳහා සමාජ මාධ්‍ය කායර්භාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් සමරසිංහ. පී. එස්.	08
ශ්‍රී ලංකාවේ දෘශ්‍යාබාධිත සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය කෙරෙහි ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදයන්හි බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් අමුණුගම. එච්. එම්. සී. ඩී.	09
පරාටේ නීතිය පිළිබඳ නෛතික හා සඳාචාරාත්මක බව පිළිබඳ දෘශ්‍යානික අධ්‍යයනයක් සිදුකිරීම ඉමංකා. ජේ. ජේ. එම්. එස්.	10

මව විදේශ ගතවීම මත ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් මුහුණදෙන ගැටලු පිළිබඳ මනෝ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්
හතරසිංහ. එච්.ආර්.කේ. , නාගසිංහ. පී. එම්. , නවෝද්‍යා. ඩබ්. එම්. ආර්.

11

වතුකරයේ කාන්තාවන්ගේ ප්‍රජනක සෞඛ්‍ය සහ සමාජ යහපැවැත්ම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
දිසානායක. ඩබ්.පී.අයි. ආර්.

12

ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ට සේවා සැපයීම ඔවුන්ගේ ජීවිත නඟා සිටුවීමට කරනු ලබන බලපෑම
පිළිබඳ සමාජ වැඩ අධ්‍යයනයක්
රත්නායක. අයි. ආර්. එස්. එස්

13

වතු කර් මාන්ට් ආශ්‍රිත දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය කෙරෙහි පවුල් සංස්ථාව සිදුකරන බලපෑම පිළිබඳව අධ්‍යයනය
පෙරේරා. එම්.

14

ග්‍රාමීය තරුණ ප්‍රජාව මත් උවදුරට ගොදුරු වීමේ බලපෑම පිළිබඳ මනෝ සමාජීය අධ්‍යයනයක්
නාගසිංහ. පී.එම්. , හතරසිංහ. එච්.ආර්.කේ. , ප්‍රසාද්,පී.ආර්. එන්.

15

උපයෝගීතාවාදී ප්‍රවේශයක් ලෙස කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනයේ (Meritocracy) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මුහුණුවර පිළිබඳ
දේශපාලන දෘෂ්ටිකෝණ අධ්‍යයනයක්
ප්‍රේමතිලක. යූ.පී.ඩබ්.එස්.කේ.

16

A Criminology study on Law Enforcement Challenges in Combating Human Trafficking in Sri Lanka
Walaliyadda, W.R.R.S.D.

17

ඒල්ලාදි ලිපිකරු ස්වරූපයෙන් සිටින ස්ත්‍රීන්ගේ ස්වයං සේවය; ඒල්ලාදි ලිපිකරු ස්වරූපයෙන් සිටින ස්ත්‍රීන්ගේ ස්වයං සේවය;
Pranaha, T. , Kajavinthan, K.

18

An Analytical Study on the Impact of Migration on Drug Addiction
Prasad, P.P.D.

19

ආර්ථිකය, සමාජය, සහ සෞඛ්‍යය යන සියලුම ක්ෂේත්‍රවලදී මිනිස් සම්පත් ස්වයං සේවය; ආර්ථිකය, සමාජය, සහ සෞඛ්‍යය යන සියලුම ක්ෂේත්‍රවලදී මිනිස් සම්පත් ස්වයං සේවය;
Haalith, A.H.M. , Hariharathamotharan, S.

20

A sociological analysis of the challenges faced by children in accessing quality education in schools in the rural social context.

Herath. K.A.D.S.

21

The Importance of Social Work Intervention for the Factors Affecting the Dropout of Children from Secondary Education in the Plantation Sector.

Basnayake. B.M.H.S.

22

Strengthening Rural Resilience through Integrated Mental Health and Disaster Response Strategies: A Framework for Sustainable Recovery.

Samarasekara. V. D. , Dissanayake, M. P.

23

Biophilic Healing in Psychoneuroimmunology: Ayurveda's Neuroecological Approach to Rural Mental Healthcare

Rathnayake. H.G. M. D.

24

சல்பட்டந்த்,தல்க்; ல்லல்வறந்த்ஜ்ஜ்ஜ்ஜ்; சஞ்ச்;ஊந்; : தல்ப்;ப்நல்ப்;ப் தக்ட்நல் நடள்;ஊசுடிசுறஜ்ஜ் சல்பட்டந்த்,தல்ஹ்
ஹ்ந்றந்த்ச்ச்; ய்ச்ட்சுடி;ப் து+ர்வ்ல்லறவ்; ல்லற;ப

Hassan. N.M. & Asmiyas. M.S.M.

25

Television Broadcasting as a Catalyst for Community Recovery: A Study on Flood-Affected Areas in Matara District (2016–2023)

Silva. K.S.

26

ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් විෂයමාලා හැදෑරීමට යොමු නොවීම සම්බන්ධයෙන් පවතින අභියෝග පිළිබඳව විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

රාජපක්ෂ, ආර්. ඒ. එච්. ඩී. එච්.
දුර්ගතය හා මනෝවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
vimandihimarangika@gmail.com

සංක්ෂේපය

රටක සංවර්ධනය ඉහළම තලයකට ළඟාවීමටත් නවීන දැනුමෙන් හා ආකල්පවලින් පරිපූර්ණ මිනිසුන් පිරිසක් බිහිකිරීමටත් අධ්‍යාපනය මගින් සේ උපකාරී වේ. ප්‍රාදේශීය, කලාපීය, මහද්වීප හා ගෝලීය වශයෙන් රටවල් එකිනෙකට අන්තර් සම්බන්ධතා පවත්වන්නේ ද තාක්ෂණය අතින් ඉහළ තලයකට ගමන් කරන්නේ ද අධ්‍යාපනයේ උපයෝගීතාවයෙනි. ඉංග්‍රීසි මාධ්‍ය ප්‍රධාන කොට ගනිමින් ව්‍යවස්ථාපිත වන විට තොරතුරු ජාල, ඉගෙනුම් ආධාරක ආදිය බිහි වී ඇත. පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳව ප්‍රවේශයන් පැවතිය ද විශේෂයෙන්ම ග්‍රාමීය පාසල් ළමයින් ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් විෂය මාලා හැදෑරීමට යොමු නොවීම සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයන නොමැති තරම්ය. මෙම තත්ත්වය මත මෙම ප්‍රවේශයේ ගැටලුව බවට පත් වූයේ ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් විෂය මාලා හැදෑරීමට යොමුනොවීමට බලපාන සාධක අධ්‍යයනය කිරීමයි. මෙම ප්‍රවේශයේදී ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් තම විෂය මාලාවන් ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් හැදෑරීමට බලපාන සාධක, පාසල තුළ ගුරුවරුන්ට ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් ඉගැන්වීමට බලපාන සාධක, උචිත වටපිටාව හා ඉගෙනුම් පරිසරයන්, ඉංග්‍රීසි දැනුම වර්ධනයට අදාළ සාධකත් පිළිබඳ යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම මෙහි මූලික අරමුණ විය. ඒ අනුව වයඹ පළාතේ පුත්තලම අධ්‍යාපන කලාපයේ කටුපොත කනිෂ්ඨ විද්‍යාලයේ සිසුන් විසිදෙනෙකු අහඹු නියැදි ක්‍රමය යටතේ තෝරාගන්නා ලදී. එහිදී ප්‍රශ්නමාලා සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිතා කරමින් ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත එක් රැස්කර ගන්නා ලදී. එහිදී ප්‍රමාණාත්මක දත්ත පරිගණක මෘදුකාංග ඔස්සේ ද ගුණාත්මක දත්ත ආචාරධර්මානුකූලව ද විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව මෙම ප්‍රවේශයෙන් අනාවරණය වූයේ මූලික ලෙසම ඉංග්‍රීසි භාෂාවට සිසුන් තුළ පවතින අවම රුචිකත්වය හා බිය නිසා ම අධ්‍යාපනික විෂය මාලාව ඉංග්‍රීසි බසින් නොහැදෑරීමට කටයුතු කරන බවයි. එය සමස්ත නියැදියෙන් 60% ක ප්‍රතිශතයක් ලෙස දැක්විය හැකිය. තවද පාසල් පද්ධතිය තුළ පවතින සම්පත්වල හිඟතාවයන් නිසා 20% ක් ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් තම විෂය මාලාවන් නොහැදෑරීමට යොමුවන බව අනාවරණය විය. ඉංග්‍රීසි භාෂාව අවබෝධ කර ගැනීමට නොහැකි වීම මත සිසුන් 5% ක ප්‍රමාණයක් දළ සමාජයේ ඇති ආකල්ප නිසා 10% ක් සහ මිතුරන්ගේ පෙළඹවීම මත 5% ක් ද තම අධ්‍යාපන විෂයමාලා ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් පාසල තුළ නොහැදෑරීමට කටයුතු කරන බවට අනාවරණය විය. මෙහිදී පාසල තුළ ඉංග්‍රීසි විෂය ඉගැන්වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිදි ගුරුවරුන් යෙදවීමත්, පාසල තුළ ඊට අවශ්‍ය පන්ති කාමර සහ ගොඩනැගිලි නිමර්ණය කිරීමත්, ළමුන්ගේ ඉංග්‍රීසි භාෂාව පිළිබඳ රුචිකත්වය වැඩි වෙන ආකාරයට ආකෂර්ණශීලී ලෙස ඉගෙනුම් ආධාරක යොදාගෙන ඉගැන්වීමත්, පාසල තුළ සිදු කරන උත්සව අවස්ථාවල දී ඉංග්‍රීසි භාෂාවට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දෙන ලෙස වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීමත්, ඉංග්‍රීසි භාෂාව සම්බන්ධයෙන් ඇති තරග අවස්ථා වැඩි දියුණු කිරීමත් ඊට ළමයින්ට යොමු කිරීමත්, ඉගෙනුම් කාලවර්ෂයන් තුළදී එම කාලවර්ෂය කොතරම් දුරට සාර්ථක වූයේ ද යන්න ළමයින්ට ප්‍රතිචාර ලබා දීමට අවස්ථාව දීමත් මෙන්ම සමාජයේ පවතින විවිධ දුමර්තයන් බැහැර කිරීමත් ආදී වූ ක්‍රියාමාර්ගයන් රැසක් දැක්විය හැක.

මූලාසරය: - අධ්‍යාපනය, ඉංග්‍රීසි භාෂාව, ග්‍රාමීය, පාසල් සිසුන්, විෂය මාලාව

The Role of Compassionate Leadership in Rural Development: A Buddhist Analysis of the Kulavaka Jataka

Yaye Dhammasarini, S.

*Faculty of Pāli and Buddhist Studies, Nāgānanda International Institute for Buddhist Studies,
Kelaniya.*

dhammasarini@gmail.com

Abstract

Leadership is a pivotal factor in the enduring development of rural communities. Strategic vision and intervention characterize leadership, which is fundamentally important for the long-term development of rural communities through compassionate and ethical principled practices. The Kulāvaka Jātaka shows Buddhist leaders to be compassionate, wise and mindful of responsibilities towards the community at large. This Buddhist teaching becomes an important element in decision-making related to rural development in contemporary times. From the Buddhist perspective, the study signifies Dhammaraja as the center pillar of rural development. Leadership for the Bodhisatta was characterized by the qualities of love, moralization, and common interest. These can be essential Buddhist parallels of modern rural development programs. They support inclusive growth in the sense that the leader is not only responsible to their own community but also to the external environment and future generations. The proposed model for incorporating compassionate Buddhist leadership in rural development aims at achieving social cohesion, economic resilience, and environmental sustainability. Some of the practices involved in this model are participatory governance, capacity building, and community empowerment. This model might have these rural developments combine spiritual and social benefits. The paper argues that compassionate Buddhist leadership can promote social harmony, economic resilience, and sustainability in rural development. It gives paramount importance to the ethical dimensions emphasized in the Kulāvaka Jātaka, especially with a view to attaining spiritual and social welfare in rural development. The analysis would entail some Buddhist insights together with the ethics of the Kulāvaka Jātaka when discussing compassionate leadership for social coherence, economic resilience, and environmentally sustainable development in rural areas. In conclusion, the Kulāvaka Jātaka presents a deep Buddhist perspective on compassionate and ethically responsible leadership, which considers the two as the main guiding principles in rural development toward a more sustainable, inclusive, and harmonious future.

Keywords: - *Compassionate Leadership, Kulāvaka Jātaka, Rural Development, Social Cohesion, Sustainability*

ශ්‍රී ලාංකීය වනජීවී පද්ධතියේ පැවැත්ම කෙරෙහි ග්‍රාමීය කෘෂිකාමරීක භාවිතයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්.

ජයවධර්න, විශ්ව.

සමාජ සේවා විද්‍යාලය" ජාතික සමාජ සංවධර්න ආයතනය" සිදුව
wishwajayawardhana20@gmail.com

සංක්ෂේපය

රටක පැවැත්ම තීරණය කරන ප්‍රධාන සාධක අතර ගස්, වැල් සහ පඳුරු ඇතුළත් ශාක සත්ත්වය සහ වනාන්තරය ස්වකීය වාසභූමිය කරගත් ඇසට නොපෙනෙන ඒක සෛලික ජීවීන්ගේ සිට සමස්ත සත්ත්ව ප්‍රජාව ඇතුළත් වනජීවී පද්ධතිය සුවිශේෂී වේ. ඕනෑම රටක සංවධර්නය නිරීක්ෂණය කිරීමේදී සලකාබලන ප්‍රමුඛ සංරචකයක් වන මෙම වනජීවී පද්ධතියෙහි පැවැත්ම උදෙසා විවිධ වූ තත්ත්වයන් එල්ලවන අතර නූතන ග්‍රාමීය කෘෂිකාමරීක භාවිතයන් ඒ අතර ප්‍රධාන තැනක් ගන්නා බව මෑත කාලීනව හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව ශ්‍රී ලාංකීය වනජීවී පද්ධතියෙහි පැවැත්ම උදෙසා ග්‍රාමීය කෘෂිකාමරීක භාවිතයන් මගින් එල්ලවන බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීමේ සහ එකී බලපෑම පාලනය කිරීමට ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග මොනවාද යන්න හඳුනාගැනීමේ අරමුණ සහිතව "වනජීවී පද්ධතියේ පැවැත්ම උදෙසා ග්‍රාමීය කෘෂිකාමරීක භාවිතයන් මගින් ඇති වන බලපෑම කෙබඳුද?" යන ප්‍රශ්න ගැටළුව පාදකව මෙම ප්‍රශ්නය සිදු කරන ලදි. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ හක්මන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ දෙනගම උතුර, දකුණ සහ නැගෙනහිර යන ග්‍රාම නිළධාරී වසම් මෙහිදී අධ්‍යයන ප්‍රදේශය ලෙස තෝරා ගන්නා ලද අතර අහඹු නියැදි ක්‍රමවේදය යටතේ තෝරාගන්නා ලද පුද්ගලයන් දහඅට දෙනෙකුගෙන් සමන්විත නියැදියකින් සම්මුඛ සකච්ඡා සහ සෘජු නිරීක්ෂණ ඔස්සේ රැස් කරගන්නා ලද ගුණාත්මක දත්ත මගින් මෙම ප්‍රශ්නය විග්‍රහ කිරීම සිදුවිය. මෙහි අධ්‍යයන සොයාගැනීම් වලට අනුව මීට දශක දෙකකට පමණ ඉහත මෙම වනාන්තර පද්ධතීන් තුළ සුලභව ජීවත් වූ බොහෝ සත්ත්ව විශේෂ මේ වන විට ඉතා දුලබ වී හෝ වඳ වී ගොස් ඇත. එම සතුන් අතර මත්ස්‍ය සහ පක්ෂි විශේෂයන් ද අන්තර්ගත වේ. මෙම ප්‍රශ්නයට අනුව මීට පෙර කාල වකවානුව තුළ කෘෂිකම්චාරිතය දේශීය තාක්ෂණය මත පදනම් වූ බැවින් පාරිසරික හානිය ශුන්‍ය වී ඇත. නමුත් පසු කාලීන රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයන් ඉහල යාම සමග සත්ත්ව ගහණය පහල ගිය බවට අධ්‍යයන දත්ත වලින් අනාවරණය විය. විශේෂයෙන්ම මීට දශකයකට පමණ ඉහත දී මෙම කලාපය තුළ කුරුඳු වගාව හා සුළු අපනයන හෝග වගාව ශීඝ්‍රයෙන් ඉහල යාමත් සමග වනාන්තර සත්ත්වය රීට සමාන්තර ලෙස පහල ගොස් ඇත. මෙම වගාභූමි සකස් කිරීමේදී එක්ස්කැවේටර් යන්ත්‍ර ඇතුළු විවිධ යන්ත්‍ර භාවිතා කර ගස් ඉවත් කිරීමත්, රසායන ද්‍රව්‍ය යොදා පසෙහි සංයුතිය වෙනස් කිරීමත්, මෙම යන්ත්‍ර විසින් පිට කරන කාබන් මොනොක්සයිඩ් වායුවත්, ඒ මගින් නිකුත් වන ශබ්ද තරංග සතුන්ගේ සංවේදී ඉන්ද්‍රියන් වෙත අහිතකර බලපෑම් කරන අතර මෙම තත්ත්වයන් හේතුවෙන් වලනය විය හැකි සතුන් වනාන්තර හැරයාමට අනෙක් සත්ත්ව ප්‍රජාවන් ස්වකීය මරණය හා ගහනයේ ඌණනය සාක්ෂාත් කර ගැනීමටත් කටයුතු කරති. මෙම තත්ත්වය ශාක හා මානව පැවැත්ම කෙරෙහි සෘජු බලපෑම් ඇති කරනු ලබන තත්ත්වයකි. සාම්ප්‍රදායික ග්‍රාමීය කෘෂිකම්චාරිතය තාක්ෂණය සමග යාවත්කාලීන විය යුතුය. නමුත් ඒ තුළින් වනජීවී පද්ධතිය කෙරෙහි

සාමාන්‍යමය බලපෑම් ඇති කරන්නේ නම් එය තිරසාරභාවය පිළිබඳ ගැටළුකාරී තත්ත්වයක් වේ. මානවයා මෙන්ම සියළුම සතුන් භූමියේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම උදෙසා සාධනීය මෙහෙවරක් සිදු කරන බැවින් ග්‍රාමීය කෘෂිකාමරීක ක්ෂේත්‍රය සංවධර්නය කරනවාත් සමගම මෙම වනජීවී පද්ධතිය සංරක්ෂණය උදෙසා ප්‍රතිපත්ති සංවධර්නය දක්වා වන ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. මෙම අධ්‍යයනය අනුව පෙනී යන්නේ වත්මන් ශ්‍රී ලංකාවට අවශ්‍ය ප්‍රති වන රෝපණ වැඩසටහන් නොවේ. පවත්නා වන ජීවී සම්පත සුරක්ෂිත කිරීමේ සහ ප්‍රවධර්නය කිරීමේ ප්‍රායෝගික ක්‍රමවේදයකි.

මුඛ්‍ය පද : - තිරසාරභාවය, ග්‍රාමීය කෘෂිකාමරීක භාවිත, වනජීවී පද්ධතිය, සත්ත්ව ප්‍රජාව, සංවධර්නය ඒ තුළින් වනජීවී පද්ධතිය කෙරෙහි

ග්‍රාමීය පාසල්වල සිසුන් මහජන පුස්තකාල භාවිතා කිරීමට දක්වන උනන්දුව පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක
අධ්‍යයනයක්

ශ්‍රී ලංකා. එන්. කේ. ඩී. එච්.

පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව.

nanayakkarahashani4@gmail.com

සංක්ෂේපය

ව්‍යවස්ථාපිත ලෝකයේ දියුණුවට හේතු වූ ආයතන අතුරින් පුස්තකාල හා තොරතුරු මධ්‍යස්ථානවලට හිමි වන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. එම ආයතන අතුරින් ද පොදු මහජනතාවට සම්පව කටයුතු කරමින් තොරතුරු සේවා සැපයීමට ඉදිරිපත්ව සිටින්නේ මහජන පුස්තකාල පද්ධතියයි. ප්‍රාදේශීයව තොරතුරු සැපයීමේ වගකීම ද ඊට පැවරී ඇති අතර මහජන පුස්තකාල සෑම රටකම නාගරික, ප්‍රාදේශීය හේදයකින් තොරව ක්‍රියාත්මක වේ. ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් මහජන පුස්තකාල භාවිතා කිරීමට උනන්දුවක් දක්වන්නේද යන ගැටළුව පාදක කර ගනිමින් මෙම ප්‍රාදේශීයයේ අරමුණ වන්නේ, ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් මහජන පුස්තකාල භාවිත කිරීමට දක්වන උනන්දුව අධ්‍යයනය කිරීම හා ඊට අවැසි යෝජනා සාකච්ඡා කිරීම යි . මේ සඳහා ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ඉමදුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ග්‍රාමීය පාසල් තුනක සිසුන් 50 දෙනෙකු අහඹු නියැදි ක්‍රමය යටතේ තෝරාගන්නා ලදී . පසුව ප්‍රශ්නාවලි (Questionnaires) හා සම්මුඛ සාකච්ඡා (Interviews) ක්‍රම භාවිතා කරමින් ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත එක් රැස් කරගන්නා ලදී. මේ සඳහා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත පරිගණක මෘදුකාංගය ඔස්සේ ද , දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන ශිල්පීය ක්‍රමය භාවිතා කරන ලදී.ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනය තුළින් 22% ප්‍රකාශ කරනුයේ, පුස්තකාල සේවකයින්ගේ සක්‍රීයතාවය අඩු වීම , 08% කියා සිටිනුයේ, තම මව් භාෂාවෙන් පොත් නොමැති බවයි , 59% දක්වන්නේ , මහජන පුස්තකාල විවෘතව තබන වේලාව සිසුන්ට යෝග්‍ය නොවීමයි. 31% පවසා සිටිනුයේ , දැනුම සෙවීම සඳහා වෙනත් මාගර් භාවිත වන බැවින් පුස්තකාල භාවිතා නොවන බවයි. 12% පවසා සිටින්නේ, පාරසරික සහ සංස්කෘතික බලපෑම් පවතින බවයි . 19% කියා සිටිනුයේ, අසාපර්ක භාවිතයක පළපුරුද්ද හේතුවන බවයි.05% පවසා සිටින්නේ , විශේෂ අවශ්‍යතා ඇති දරුවන් වෙනුවෙන් පහසුකම් අඩු බවයි. 41% කියා සිටින්නේ, නවීන පුස්තකාල සේවාවන් අඩු බවයි. මේ සඳහා , මහජන පුස්තකාල විසින් පවත්වාගෙන යන සේවාවන්ට අමතරව පරිගණකය හා අන්තර්ජාල තාක්ෂණය භාවිතා කර තොරතුරු සේවාවන් සැපයීම පුස්තකාල වෙත ජායා පිටපත් යන්න,ස්කෑන් යන්න, හා මුද්‍රණයන්හු ආදි උපකරණ මිලදී ගැනීම හා එ ආශ්‍රිත සේවාවන් පුළුල් කිරීම , මහජන පුස්තකාල පාඨක සමාජ (reading societies) ආරම්භ කිරීම හා පවතින පාඨක සමාජ සවිබල ගැන්වීම තුළින් කියවීම හා ඒ ආශ්‍රිත නව ප්‍රවණතා පාඨකයන් අතර හුවමාරු කර ගැනීමට අවස්ථාව සැලසීම. පුස්තකාලයක පාඨක සේවා කටයුතු වඩාත් සාපර්ක සහකායර්ක්ෂමව පවත්වාගෙන යාම අරමුණු කරගනිමින් පුස්තකාල ස්වයංක්‍රීය පද්ධතිය මහජන පුස්තකාල සඳහා හඳුන්වා දීම. පුස්තකාල භාවිතය ගැන පාසල් ළමුන් වෙනුවෙන් වැඩමුළු හා දේශන පැවැත්වීම. තාක්ෂණය පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන ග්‍රාමීය සිසුන් පුහුණු කර පුස්තකාලයෙහි QR code system , digital catalogues හඳුන්වාදීම වැනි යෝජනා බලාත්මක කිරීම තුළින් ග්‍රාමීය පාසල්වල සිසුන් මහජන පුස්තකාල භාවිතා කිරීමට දක්වන උනන්දුව ඉහළ යා හැකිය.

මුද්‍රා පද -: අධ්‍යයනය , උනන්දුව , ග්‍රාමීය , පුස්තකාලය , සිසුන් .

ග්‍රාමීය ප්‍රාදේශවල ගැබ්ණි මව්වරුන්ගේ ආහාර හා පෝෂණය පිළිබඳ දැනුවත්භාවයේ ස්වභාවය
අධ්‍යයනය

රාජපක්ෂ, ආර්. එම්. කේ.
Kavinirajapaksha99@gmail.com

සංක්ෂේපය

පෝෂණය යනු ශරීරයට අවශ්‍ය පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ලබාගැනීම සඳහා අවශ්‍ය සමබර ආහාර වේලක් ලබා ගැනීමයි. එනම්, විටමින්, මේදය, ප්‍රෝටීන්, කාබෝහයිඩ්‍රේට් බිනිජ් ලවණ යන පෝෂ්‍ය පදාර්ථ අඩංගු සෞඛ්‍යය සම්පන්න ආහාර ලබා ගැනීම හඳුනා ගත හැකිය. ගහර්ණි සමයේදී ගහර්ණිභාවයේ පැවැත්ම සඳහා විශාල කායර්භාරයක් ඉටු කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල සිටින ගැබ්ණි මව්වරුන් අතර ගහර්ණි සමයේ පෝෂණය පිළිබඳ නිවැරදි දැනුම, ආහාරවල වටිනාකම වගේම එම කාලයේදී ගත යුතු ආහාර පිළිබඳවත් අවබෝධය ඉතාමත්ම අඩු මට්ටමක පවතින බව හඳුනාගත හැකිය. මෙම ගහර්ණි සමයේදී මවට මෙන්ම කුස තුළ වැඩෙන දරුවාගේ වධර්නය සඳහාත් පෝෂණය ආහාර ගැනීම ඉතාමත්ම අත්‍යවශ්‍යය වේ. ඒ සඳහා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පෝෂණ දැනුවත්භාවය අඩු වීමට විවිධ වූමිථ්‍යා විශ්වාසයන් හා ගහර්ණි සමයේ පෝෂණය පිළිබඳ නිවැරදි තොරතුරු නොලැබීම සඳහා බලපෑම් කරයි.

ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණ මගින් ග්‍රාමීය ප්‍රාදේශවල ගැබ්ණි මව්වරුන්ගේ ආහාර හා පෝෂණය පිළිබඳ දැනුවත්භාවය කෙසේද යන්න සොයා බලයි. මෙහි අරමුණ වන්නේ ග්‍රාමීය ප්‍රාදේශවල ගැබ්ණි මව්වරුන්ගේ ආහාර හා පෝෂණය පිළිබඳ දැනුවත්භාවය හඳුනා ගැනීමයි. මේ සඳහා තෝරාගත් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ කිහිපයක ගැබ්ණි මව්වරුන් සමග සම්කේෂණයක් සිදු කරන අතර එහි ගුණාත්මක දත්ත වලට අදාළව සම්මුඛ පරීක්ෂණය, ප්‍රශ්නාවලි, කාණ්ඩායාත්මක සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ වැනි ක්‍රමවේදයන් භාවිත කරමින් ගැබ්ණි මව්වරුන් අතර පවතින ආහාර පිළිබඳ මිථ්‍යා විශ්වාසයන්, ආහාර ආකල්ප හා ඒ පිළිබඳ ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපන දැනුම හා ඔවුන්ගේ ආහාර හා පෝෂණය පිළිබඳව ඇති දැනුවත්භාවය සඳහා සිදු කල හැකි සමාජ වැඩ මැදිහත්කරණ හඳුනා ගැනීමට මෙම පර්යේෂණය තුළින් සිදු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

මුඛ්‍ය පද :- ගැබ්ණි මව්වරු, පෝෂණය, ආහාර පුරුදු , දැනුවත්භාවය, මිථ්‍යා විශ්වාස, සමාජ සාධක, ආකල්ප

ග්‍රාමීය සංවධර්නයේ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව සහ සමාජය ඇතුළත් කිරීම පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් (සියඹලාණ්ඩුව පල්ලේවෙල ග්‍රාමය ඇසුරෙන්)

වීරසිංහ, ඩබ්. එම්. පී. සී.

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යන අංශය

රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

priyangichandramali99@gmail.com

සංක්ෂේපය

අතීතයේ පටන් ගම වනාහී සංවධර්නය අත්‍යවශ්‍ය වූවකි. නගරයට සාපේක්ෂව ගම තුළ පහසුකම් බෙලහීන වූ අතර කෘෂිකාර්මික වපසරයකින් යුක්ත වූ ගම්මානය තුළ අතීතයේ පටන් ස්ත්‍රී පුරුෂ වශයෙන් පවත්නා ජීව විද්‍යාත්මක වෙනස මත පදනම්ව යම් යම් කෘත්‍යයන් පැවරී තිබිණ. අතීතයේ පටන් කාන්තාව යනු හැදිමීටේ නුවණ සහිත තැනැත්තියක් ලෙස හා ළඳ බොළඳ තැනැත්තියක් ලෙස එදා ඇත්තන් පිළිගත් අතර සමාජය ගතක වී ඇති නමුත් එම සංකල්පය තවමත් ශේෂව පවතී. පැරණි ගම්මුත් දක්වන ආකාරයට ගම තුළ පැරැණි කාන්තාවන් ප්‍රධාන ලෙස දරුවන් රැකබලා ගැනීම, ගෘහීය කටයුතු හා කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා උපකාර කළ යුතු අතර පවුලේ මුඛ්‍ය කටයුතු සියල්ල පිරිමියාට හිමි විය. මුදල් ඉපයීමේ කාර්යයේ සිට පවුල තුළ තීන්දු තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවද පුරුෂයාට හිමිය. මෙකී කාරණාවන් සමාජය තුළ ඇතැම් ආකාරයට වෙනස් වී ඇති නමුත් ඇතැම් කාරණා ගම නමැති ව්‍යුහය තුළ තවමත් පවතී. ඒ බැව් ග්‍රාමීය සමාජ විද්‍යා විෂය ක්ෂේත්‍රයට අදාළව මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ සියඹලාණ්ඩුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් පල්ලේවෙල ග්‍රාමය (122/A) ප්‍රධාන කොට කළ අධ්‍යයනය තුළින් දෘෂ්‍ය විය. ග්‍රාමීය සංවධර්නය පිළිබඳ අධ්‍යයනය පුළුල් කාරණාවක් වන නිසාවෙන් අධ්‍යයනයට අදාළ මාතෘකාවට යෝග්‍ය ආකාරයේ මුඛ්‍ය අරමුණක් හා සුවිශේෂී අරමුණක් ප්‍රධාන කොට ගෙන මෙය සිදු කරන්නට විය. එහිදී ප්‍රධාන අරමුණ ලෙස ග්‍රාමීය සංවධර්නයේදී ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය වෙනස බලපාන ආකාරයත් සුවිශේෂී අරමුණ යටතේ ග්‍රාමීය සමාජ සංවධර්න ක්‍රියාවලිය තුළදී ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව ඇතුළත් කරගන්නා ආකාරයත් අධ්‍යයනය අරමුණ විය. අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල තුළදී දත හැකි වූයේ ගම්මානය තුළ බොහෝ විට තවමත් සියලු කාරණා තුළදී පුරුෂයා මූලික වන බවයි. පුරුෂ මූලික පවුල් ක්‍රමයක් පැවති අතර කාන්තාව තවදුරටත් ගෘහීය කටයුතුවලට සීමා විය. කෘෂිකාර්මික කටයුතුවලදී එල නෙලීම , වල් ගැලවීම , ආහාර සැකසීම ආදිය ඇය සිදු කළ අතර ඇයගේ දායකත්වය කෘෂිකාර්මික සංවධර්නයේදී අඩු වශයෙන් යොදාගන්නට විය. වැන්දඹු කාන්තාවන් ස්වාමියාගේ කෘත්‍ය තම පවුල වෙනුවෙන් ඉටුකළ අතර එහිදී ඇයට අභියෝග රැසක් ඇතිවන බවද අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල තුළදී හෙළි විය. අධ්‍යයන නිගමනය තුළින්ද අනාවරණය කරගත හැකි වූයේ නගරය තුළ මෙන් කාන්තාවන්ට සමාන වැටුප් , රැකියා අවස්ථා ආදිය පුරුෂයාට සාපේක්ෂව නොලැබෙන බවයි. සංවධර්න කටයුතුවලදී පවා කාන්තාව ද්විතීයික තැනෙහිලා තබා ඇති අතර සමාජ විද්‍යාත්මකව බැලූ කළ එය සමාජය තුළින් පැවත එන කාරණා තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමක් බව නිගමනය කළ හැකිය. පුරුෂයාට සාපේක්ෂව කාන්තාව ආර්ථික අස්ථාවරයන්ද පෙළෙන අතර කාන්තාවාදී න්‍යායයන් තුළ දැක්වූ සමානාත්මතා අයිතීන් මෙහිදී ග්‍රාමීය සංවධර්න කටයුතු හා ඒ හා සම්බන්ධ ක්‍රියාවලීන් තුළදී ඇයට අහිමිව ඇත. අධ්‍යයන සාරාංශයක් ලෙස ගත් කළ සමස්ත අධ්‍යයනය තුළින් අනාවරණය කරගත හැකි වූයේ ග්‍රාමීය සංවධර්න ක්‍රියාවලියේදී ස්ත්‍රී පුරුෂ ලෙස පවතින ජීව විද්‍යාත්මක වෙනස මත පදනම්ව කාන්තාව තවදුරටත් ද්විතීයික ගණයෙහිලා සැලකෙන බවත් සංවධර්න ක්‍රියාවලියේදී සහ ඒ සඳහා ක්‍රියාත්මක වීම් තුළදීත් පුරුෂයා මූලිකව කටයුතු කරන බවත්ය.

මුඛ්‍ය පද : ග්‍රාමීය සමාජ විද්‍යාව , බෙලහීන , ආර්ථික අස්ථාවරත්වය , ද්විතීක ස්ථානය

ග්‍රාමීය ප්‍රජාව තුළ මානසික සෞඛ්‍ය දැනුවත්භාවය සඳහා සමාජ මාධ්‍ය කායර්භාරය පිළිබඳ
අධ්‍යයනයක්

සමරසිංහ, සී. එස්.

දූෂර්නය අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, කැලණිය.

ssamanshika@gmail.com

සංක්ෂේපය

මානසික සෞඛ්‍ය පිළිබඳ දැනුවත්භාවය ග්‍රාමීය ප්‍රජාවගේ ප්‍රධාන අභියෝගයකි. එහිදී ඔවුන් සීමිත සෞඛ්‍ය පහසුකම් සහ නිසි අධ්‍යාපනයක් නොලැබීම හේතුවෙන් මානසික සෞඛ්‍ය ගැටලු නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමට අසමත් වේ. අකායර්ක්ෂම සාම්ප්‍රදායික දැනුවත් කිරීමේ ක්‍රම හේතුවෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රජාවගේ මානසික සෞඛ්‍ය දැනුවත්භාවය අඩු මට්ටමක පවතින බැවින් එම ගැටලුව නිරාකරණය කරගැනීම සඳහා සමාජ මාධ්‍යයේ කායර්භාරය ක්‍රමයක් යන්න මෙහි ප්‍රයෝජන ගැටලුවයි. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල මානසික සෞඛ්‍ය දැනුවත්භාවය වධර්නය කිරීම සඳහා පහසුවෙන් ප්‍රවේශ විය හැකි හා බලපෑම් සහගත මෙවලමක් ලෙස සමාජ මාධ්‍ය වැදගත් කායර්භාරයක් ඉටු කරයි යන්න මෙහි උපන්‍යාසයයි. සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන සහ ප්‍රජා වැඩසටහන් වැනි දැනුවත් කිරීමේ සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමවලට ග්‍රාමීය ජනගහනයට එළඳායීම් ළඟා වීමට නොහැකි වේ. ප්‍රධාන සමාජ මාධ්‍ය හරහා මානසික සෞඛ්‍යයට අදාළ පෝස්ට්, ව්‍යාපාර සහ අන්තර්ජාල සාකච්ඡා මෙහිදී පරීක්ෂා කර ගුණාත්මක ප්‍රයෝජන ක්‍රමවේදය හරහා දත්ත රැස් කරන ලදී. එසේම, මානසික සෞඛ්‍ය දැනුවත්භාවය වධර්නය කිරීමේදී සමාජ මාධ්‍යවල කායර්ක්ෂමතාව පිළිබඳ වාර්තා, අධ්‍යයන සාහිත්‍යය සහ සිද්ධි අධ්‍යයනයන් හරහා ද්විතීයික ප්‍රයෝජනයක් සිදු කරන ලදී. ව්‍යවස්ථාපිත දීප්ත සමාජ මාධ්‍ය මානසික සෞඛ්‍ය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සඳහා ප්‍රධාන කායර්භාරයක් ඉටු කරයි. මෙම අධ්‍යනයේ අරමුණ වන්නේ එවැනි සමාජ මාධ්‍යවල කායර්භාරය ඇගයීමයි. ෆේස්බුක්, යූ ටියුබ්, ටෙලිග්‍රෑම්, ටික්ටොක් සහ වට්ස්ඇප් වැනි මාධ්‍ය විසින් මානසික සෞඛ්‍ය සංවිධාන පිළිබඳ තොරතුරු සහ පුද්ගලයින්ට ඒ පිළිබඳ දැනුම හුවමාරු කර ගැනීමට සහ මානසික යහපැවැත්ම පිළිබඳ විවෘත සාකච්ඡාවල නිරත වීමට ඉඩ සලසයි. ආකල්ප වෙනස් කිරීමට, මානසික සෞඛ්‍ය සාක්ෂරතාව වධර්නය කිරීමට සහ වෘත්තීය ආධාරක පද්ධති සමඟ පුද්ගලයන් සම්බන්ධ කිරීමට සමාජ මාධ්‍ය දායක වන ආකාරය මෙහිදී ගවේෂණය කරයි. මෙම ප්‍රයෝජනග්‍රාමීය ප්‍රජාව තුළ මානසික සෞඛ්‍ය උපදේශනය සඳහා විකල්ප මෙවලමක් ලෙස සමාජ මාධ්‍යයේ වැදගත්කම පැහැදිලි කරයි. මානසික සෞඛ්‍යය පිළිබඳ ග්‍රාමීය ජනගහනය දැනුවත් කිරීම සඳහා සමාජ මාධ්‍ය එළඳායී වේදිකාවක් ලෙස භාවිතා කරන බව ප්‍රයෝජනයේ ප්‍රතිඵලය විය. වැරදි තොරතුරු, ඩිජිටල් සාක්ෂරතා හිඟ සහ රහස්‍යතා ගැටලු මෙහි අභියෝග ලෙස පවතී. විශ්වසනීයත්වයෙන් යුතු තොරතුරු පළ කිරීම සහ බෙදාහැරීම, සාවද්‍ය තොරතුරුවලට එරෙහිව සටන් කිරීම සහ ඩිජිටල් ප්‍රවේශ වධර්නය සඳහා උත්සාහ කළ යුතුය. මේ සඳහා ප්‍රතිපත්ති මාගෙර්පදේශ සංවධර්නය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය.

මූල්‍ය පද- මානසික සෞඛ්‍ය, ග්‍රාමීය ප්‍රජාව, සමාජ මාධ්‍ය, අන්තර්ජාලය, ඩිජිටල් සාක්ෂරතාවය

ශ්‍රී ලංකාවේ දෘශ්‍යාබාධිත සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය කෙරෙහි ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදයන්හි බලපෑම පිළිබඳ
අධ්‍යයනයක්

(කුරුණෑගල සඳගල විශේෂ විද්‍යාලය ඇසුරින්)

සි අමුණුගම, එච්. එම්. සී. ඩී.

සමාජ වැඩ පිළිබඳ ශාස්ත්‍රවේදී උපාධිය, ජාතික සමාජ සංවිධර්න ආයතනය, ලියනගේමුල්ල, සිදුව
chamodyaamunugamahm@gmail.com

සංක්ෂේපය

මෙම පර්යේෂණ මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත ළමුන් වන දෘශ්‍යාබාධිත පාසල් ළමුන් සඳහා සමාජ වැඩ මැදිහත්වීම් වල සඵලතාවය විමර්ශනය කරයි. මෙහිදී විශේෂයෙන් ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳව විමසීමකට ලක් කර ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අධ්‍යයන අරමුණ වන්නේ දෘශ්‍යාබාධිත සිසුන්ගේ අධ්‍යාපන තත්ත්වය නගා සිටුවීම සඳහා යොදා ගනු ලබන ඉගෙනුම් ක්‍රමවේද හඳුනා ගැනීමය. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රාථමික දත්ත හා ද්විතීක දත්ත යනාදියෙන් දත්ත රැස් කරන ලදී. ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගැනීම සඳහා මූලිකවම ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමය යටතේ ප්‍රශ්නාවලිය උප ලේඛනයක් ලෙස සහ සම්මුඛ සාකච්ඡාද භාවිතා කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ වයඹ පළාතේ, කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ සඳහා විශේෂ විද්‍යාලයේ අවුරුදු 13 – 16 දක්වා ශිෂ්‍යයින් 14 දෙනෙකු තෝරා ගන්නා ලදී. එසේම පාසලේ ගුරුවරුන් 06 දෙනෙකු සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා සිදුකරන ලදී. ඒ අනුව අසම්භාවී නියදීම යටතේ එන අරමුණුගත නියැදිය යොදාගෙන ඇත. දත්ත ඒකරාශී කිරීමෙන් පසු එම දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය තුළ සංඛ්‍යාත්මක විශ්ලේෂණය සහ විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය උපයෝගී කරගෙන ඇත. දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් අනතුරුව සොයා ගන්නා ලද විවිධ කරුණු පදනම් කොට ගනිමින් යෝජනා සහ නිගමන ඉදිරිපත් කිරීම සිදු කර ඇත. ඒ අනුව වැදගත් යෝජනා කිහිපයක් ලෙස දෘශ්‍යාබාධිත සිසුන් සඳහා තාක්ෂණික උපකරණ දියුණු කළ යුතු බව, ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපනික සහාය සඳහා ඒ ඒ විෂයන්වලට අදාළ සුදුසු කණ්ඩායම් පාසල තුළ නිමර්ණය කිරීම, වෘත්තීය සංවිධර්නය සඳහා අවශ්‍ය මහ පෙත්වීම් සිදුකිරීමට කටයුතු කිරීම, නව තාක්ෂණික කටයුතු තුළින් අධ්‍යයන කටයුතු සාපර්ක කර ගැනීම පිළිබඳ අවබෝධය ලබාදීම සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම වැනි කරුණු හඳුනාගත හැකිය. තිර කියවන යන්ත්‍ර සහ ශ්‍රව්‍ය පොත් වැනි තාක්ෂණයන් සමඟ බ්‍රේල් ඒකාබද්ධ කිරීම මගින් අධ්‍යයන කාර්යසාධනය වඩර්නය කළ හැකිය. එසේම යටිතල පහසුකම් සීමා කිරීම සහ පුහුණු ගුරුවරුන්ගේ හිඟකම, තාක්ෂණික උපකරණ වල සීමිත බව දෘශ්‍යාබාධිත සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු බාධාවන් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. ප්‍රධාන සංරචක විශ්ලේෂණය තුළින් සොයා ගන්නා ලද්දේ දෘශ්‍යාබාධිත සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති වැඩිදියුණු කිරීම සහ පවතින අධ්‍යාපන ක්‍රම තාක්ෂණය තුළින් දියුණු කළ යුතු බවයි. නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම හරහා ස්වයං අධ්‍යයන කටයුතු සංවිධර්නය කළ හැකි බව මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන නිගමනයකි.

මූල පද :- ඉගෙනුම් ක්‍රමවේද, තාක්ෂණය, දෘශ්‍යාබාධිත සිසුවා, බලපෑම, ශ්‍රී ලංකාව

පරාටේ නීතිය පිළිබඳ නෛතික හා සදාචාරාත්මක බව පිළිබඳ දායකනික අධ්‍යයනයක් සිදුකිරීම.

ඉමංකා ජේ. ජේ. එම් එස්.

දශර්නය ශාස්ත්‍රවේදී ගෞරව උපාධිය

දුර්ගනය විෂය, දුර්ගනය අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, කැලණිය

shashiniimanka14@gmail.com

සංක්ෂේපය

පරාටේ නීතිය පිළිබඳව වත්මන් ශ්‍රී ලංකා සමාජය තුළ කතා බහට ලක්වී ඇත්තේ කොවිඩ් - 19 වසංගතයත් සමඟ රට තුළ මතු වූ ආර්ථික අබහිතය හේතු කර ගනිමිනි. පරාටේ නීතිය යනු රෝම ලන්දේසි නීතිය තුළින් එන නීතියක් වන අතර එය 1990 අංක 04 දරණ බැංකු මගින් ප්‍රදානිත ණය අයකර ගැනීමේ විශේෂිත විධිවිධාන පණත යටතේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වීම ඇරඹිණි. යම් දේපළක් බැංකුවට උකස් කරණය මුදලක් ලබා ගත් පසු, ඒ ණය මුදල සහ ඊට අදාළ පොළී මුදල මුලින් එකඟ නියමිත කාලවකවානුවේදී ගෙවීමට නොහැකි වුවහොත් බැංකුවට ණය මුදල ගෙවීම දිගින් දිගට ම පැහැරහැරිය විට අධිකරණ ක්‍රියාවලියකින් තොරව ණය අය කර ගැනීම සඳහා බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ තීරණයක් අනුව යමෙකු බැංකුවට උකස් කළ දේපළ ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියකදී විකුණා එයින් බැංකුවට අය විය යුතු ණය හා පොළී මුදල අය කර ගැනීම පරාටේ නීතිය යනුවෙන් සරලව හැදින්විය හැකිය. පරාටේ නීතිය සම්බන්ධයෙන් ඇති නෛතික සමාජීය සහ සදාචාරාත්මක ගැටලු සහ වහල් යුගයේ ක්‍රියාත්මක කළ පරාටේ නීතිය තව දුරටත් ස්වභාව ධර්මයේ නීතියට යටත්වනු නොසමාජයට ක්‍රියාත්මක කිරීම සුදුසුද යන්නයි. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ පරාටේ නීතිය පිළිබඳ ඇති නෛතික හා සදාචාරාත්මක බව පිළිබඳ දායකනික අධ්‍යයනය කිරීම වේ. උප අරමුණු ලෙස පරාටේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන්නේ සහ බලාත්මක කරන්නේ කෙසේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම සහ පරාටේ නීතිය ආචාර ධර්ම සමඟ සමපාත වන්නේ සහ අභියෝග කරන්නේ කෙසේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම, පරාටේ නීතිය යටතේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන් මුහුණ දෙන ගැටලු හඳුනා ගැනීම, බැංකු හිමියන් මුදල් අය කරගැනීමේ දී මුහුණ පාන ගැටලුව සහ ඒ සම්බන්ධ ගැටලු හඳුනා ගැනීම. වහල් යුගයේ ක්‍රියාත්මක කළ පරාටේ නීතිය තව දුරටත් ස්වභාව ධර්මයේ නීතියට යටත්ව නූතන සමාජයට ක්‍රියාත්මක කිරීම සුදුසුද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම වේ. පරාටේ නීතිය පිළිබඳව නෛතික හා සදාචාරාත්මක තොරතුරු ලබා ගැනීමේ දී ගුණාත්මක දත්ත ඒකරශී කිරීමේ ක්‍රමය යටතේ සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් මූලික තොරතුරු ලබා ගැනීම සිදුකිරීමට බලාපොරොත්තුවේ. මෙහි ප්‍රධාන ප්‍රතිඵලය ලෙස පරාටේ නීතිය ව්‍යවස්ථාපිත සමාජය තුළ තවදුරටත් එහි සියලුම පාශ්වකරුවන්ට සාධාරණයක් සිදුවන පරිදි සදාචාරාත්මක ලෙස භාවිතයට ගත හැකි නීතියක් ලෙස පවත්වාගෙන යා හැකි බව උපකල්පනය කිරීමට හැකි ය.

මූලාසනය:- පරාටේ නීතිය, නෛතික, සදාචාරාත්මක, දායකනික අධ්‍යයනය, ස්වභාව ධර්මයේ නීතිය

මව විදේශ ගතවීම මත ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් මුහුණ දෙන ගැටලු පිළිබඳ මනෝ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්.

දුර්ගුණය හතරසිංහ, එච්. ආර්. කේ., නාගසිංහ, පී. එම්., නවෝදා, ඩබ්.එම්.ආර්.

හා මනෝවිද්‍යා අධ්‍යයනාංගය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය,

Kavinduhr2002@gmail.com

සංක්ෂේපය

ලමයෙකු සමාජයට පිවිසෙන්නේ පවුල් සංස්ථාවකින් ලැබෙන ආභාෂය තුළින් ය. පවුල් සංස්ථාවකින් ලැබෙන ප්‍රාථමික සමාජානුයෝජනය මගින් ළමයාගේ වයඹාවන් හා ආකල්ප යහපත් ලෙස ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය මූලික අභිතල දමනු ලබයි. ව්‍යවස්ථාපිත පවතින සමාජ ආර්ථික දේශපාලනික රටාව අනුව දෙමාපියන් හා දරුවන් අතර පවතින සම්බන්ධතාවය අතිවිශාල දෙදරුමකට ලක්ව ඇත. දෙමාපියන් හා දරුවන් අතර සංවාදය හෝ සාකච්ඡාව මෙන්ම සුහදත්වය ද ගිලිහී ගොස් ඇත. ඒ සඳහා දෙමාපියන් විදේශගතවීම එක එල්ලේම බලපාන ලද සාධකයක් ලෙස දැක්විය හැකිය. පවතින සමාජ ආර්ථික දේශපාලනික තත්ත්වය මත දෙමාපියන් විදේශගතවීම සම්බන්ධව පයෙර්ෂණ සීමිත ප්‍රමාණයක් පැවතියද මව විදේශගතවීම මත ග්‍රාමීය පාසල් ළමුන් මුහුණ දෙන ගැටලු පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදුකර නොමැති තරම්ය. එවැනි සන්දර්භයක් තුළ මෙම පයෙර්ෂණයේ පයෙර්ෂණ ගැටලුව බවට පත්වූයේ මව විදේශගතවීම මත ග්‍රාමීය පාසල් සිසුන් මුහුණපාන ගැටලු කෙබඳු දැයි පරීක්ෂා කර බැලීමයි. මෙම පයෙර්ෂණයේ මූලික අරමුණ බවට පත්වූයේ මව විදේශගතවීම මත ග්‍රාමීය පාසල් දරුවන් මුහුණපාන ගැටලු පිළිබඳ විධිමත් අධ්‍යයනයක් සිදුකිරීම හා එම ගැටලු මනෝවිද්‍යාත්මකව විග්‍රහ කරමින් එකී ගැටලු තුළින් ළමයා මුදවා ගැනීමට අදාළ විසඳුම් සෙවීමයි. ඒ අනුව සබරගමුව පළාතේ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයට අයත් නිවිතිගල අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ දුම්බර මානාන මහා විදුහලේ හා ගවරගිරිය සිරි සිද්ධාපර් මහා විද්‍යාලයේ මව විදේශ ගත වූ සිසුන් 20 දෙනෙකු බැගින් සිසුන් 40 දෙනෙකු ස්තෘත සසම්භාවී නියැදි ක්‍රමය යටතේ තෝරාගන්නා ලදී. එහිදී අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය (Mix Method) යොදා ගත් අතර ප්‍රශ්න මාලා හා සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රම පදනම් කරගනිමින් දත්ත රැස් කිරීම සිදුකරන ලදී. මූලික ලෙසම ප්‍රමාණාත්මක දත්ත (Quantitative data) විශ්ලේෂණය සංඛ්‍යාන විද්‍යාත්මක ක්‍රම පාදක කරගනිමින් Excel පරිගණක මෘදුකාංගය ඔස්සේ ද ගුණාත්මක දත්ත (Qualitative data) තේමා විශ්ලේෂණය හරහා ද විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනයෙන් අනාවරණය වූයේ සමස්ත නියැදියෙන් 30% ක් පිරිමි ළමයි වූ අතර 70% ගැහැණු දරුවන් බවයි. මව විදේශගත වීම මත වෙනත් විවාහ සඳහා යොමු වූ පියවරුන් 30% ලෙස අනාවරණය විය. 60% ක ප්‍රතිශතයක් ප්‍රකාශ කළ සිටියේ තමන්ගේ චිත්තවේගයන් ඉදිරිපත් කිරීමට මව නොමැතිකමින් ඔවුන් මානසික පීඩනයට පත්වන බවයි. එලෙසම 80% ප්‍රකාශ කර සිටින්නේ මව විදේශ ගතවීම හේතුවෙන් තමන්ට අධික වගකීම් ප්‍රමාණයක් දැරීමට සිදුවන බවත් අධ්‍යාපනික කටයුතු සමග සමබර ජීවිතයක් ගත කිරීමට අපහසු බවයි. එලෙසම පවුල් සම්බන්ධතා ආශ්‍රිත ගැටලුවලට ලක්වන සිසුන් ප්‍රමාණය 50% ක් ලෙස අනාවරණය වූ අතර 85% ක් ප්‍රකාශ කර සිටින්නේ තමන්ට සම මිතුරන්ගෙන් වෙනස් බවක් තමන්ට දැනෙන බවයි. ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටලු වලට මුහුණ දුන් පිරිස 10% පමණ වූ බව අනාවරණය විය. මේ ආදී ලෙස ඉහත සාධක මත පදනම්ව එළඹිය හැකි නිගමනය වනුයේ මව විදේශගතවීම මත ග්‍රාමීය පාසල් ළමුන් බහුවිධ ගැටලුකාරී තත්ත්වයන්ට මුහුණ දෙන බවය. මව්වරු විදේශගත වීම සම්බන්ධයෙන් පවතින නෛතික නීති රීති ශක්තිමත් කිරීම , ළමා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන ආයතන තව තවත් සක්‍රීය කිරීම, ළමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ළමයින් දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කිරීම ආදිය යෝග්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ලෙස සැලකිය හැකිය.

මුඛ්‍ය පද - ග්‍රාමීය , පාසල් සිසුන් , මව්වරුන් , මානසික පීඩනය , විදේශගත වීම

වතුකරයේ කාන්තාවන්ගේ ප්‍රජනක සෞඛ්‍ය සහ සමාජ යහපැවැත්ම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

දිසානායක, කේ. ඩබ්. ජී. අයි.ආර්

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය, මාතර.

imayadisanayaka293@gmail.com

සංක්ෂේපය

සියලුම ශ්‍රී ලාංකිකයන් අනාවරණය වන සෞඛ්‍ය පද්ධතියක් සමග රටේ සෞඛ්‍ය දශර්කය මේ වන විට වඩාත් සාධනීය ප්‍රගතියක් පෙන්වුම් කෙරේ. නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ සුවිශේෂී නියෝජනයක් වන වතු ප්‍රජාව කෙරේ මෙම සාධනීය ප්‍රගතිය එලෙසින්ම බලපාන්නේද යන්නට ප්‍රශ්නාථර්‍යක් පැන නැගේ. පවුල් දෙලක්ෂ විසිදාහකට අධික සංඛ්‍යාවක් මෙරට වතුකරයේ පදිංචිව සිටිති. වතුකරයේ ශ්‍රම බලකායෙන් සියයට අනුවක්ම කාන්තාවන් වන අතර එම ප්‍රදේශවල කාන්තාවන්ගේ ප්‍රජනක සෞඛ්‍ය ගත්විට රටේ අනෙකුත් ප්‍රදේශවලට සාපේක්ෂව දුවර්ල මට්ටමක පවතී. මෙහිදී ලංකාවේ කාන්තාවන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්වය සමස්ථයක් ලෙස ගත් කළ සාධනීය මට්ටමක් දක්නට ලැබුණද ඒ වාසිය වතුකරයේ කාන්තාවන්ට නොලැබීමට හේතු කවරේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ විය. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දංකොලුවත්ත සහ තැන්නහේනවත්ත ප්‍රධාන පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය ලෙස යොදා ගැනීමට කටයුතු කෙරිණි. මෙහි නියැදිය වශයෙන් සරල සසම්භාවී ක්‍රමය ඔස්සේදංකොලුවත්ත සහ තැන්නහේනවත්තෙන් පවුල් දහය බැගින් වූ කාන්තාවන් විසි දෙනෙකු අහඹු ලෙස තෝරාගන්නා ලදී. එහිදී ප්‍රශ්නාවලියක් භාවිතා කොට සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය හරහා ලබාගත් දත්ත හා පිටබැඳ්දර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කායරාලයේ සංගණන වාතරා ඇසුරෙන් ලබා ගත් දත්ත පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගන්නා ලදී. එමෙන්ම ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන් වශයෙන් ශාස්ත්‍රීය කෘති, ලිපි හා අන්තර්ජාල ලිපි පරිශීලනය කිරීම සිදුකෙරිණි. එහිදී දංකොලුවත්ත කාන්තාවන්ගේ ප්‍රජනක සෞඛ්‍ය සාක්ෂරතාවය සාධනීය නොවන මට්ටමක පැවතුණ ද තැන්නහේන වතු ප්‍රදේශයේ කාන්තාවන්ගේ සෞඛ්‍ය හා ප්‍රජනක සෞඛ්‍යපිළිබඳ පවතින සාක්ෂරතාවය ශීඝ්‍ර ප්‍රගතියක් අත්පත් කරගෙන තිබෙන ආකාරය සොයා ගැනීමට හැකි විය. ඒ අනුව ලැබෙන සෞඛ්‍ය පහසුකම් වල ප්‍රතිඵල භුක්ති විඳීමේදී දංකොලුවත්ත කාන්තාවන් තවමත් සාම්ප්‍රදායික වතු පරිසරයටම විතැන් වී සිටීමත් තැන්නහේන කාන්තා නියෝජනය ලැබෙන වරප්‍රසාද සමඟ නාගරීකරණය හා එක්ව ඉදිරි ගමන ගොඩනංවා ගැනීමට ප්‍රයත්නයක් දරන බවට මෙයින් හෙළි විය. ඒ අනුව ඇතැම් වතු ප්‍රදේශ සෞඛ්‍ය ප්‍රතිලාභවලින් දියුණුවක් නොලබමින් විෂම වක්‍රයක් ලෙස වක්‍රානුකූලව තම දිවි පැවැත්ම ඉදිරියට ගෙන යනු ලබන බවත් ඇතැම් වතු ප්‍රදේශවල කාන්තාවන් ඉහළ සෞඛ්‍ය ප්‍රගතියක් හා වඩර්තීය ප්‍රජනක සෞඛ්‍ය තත්වයන් වෙත ළඟා වීමට සෞඛ්‍ය පහසුකම් භාවිතා කරන බවත් පර්යේෂණය අවසානයේ අනාවරණය විය.

මූලාශ්‍ර පද:- කාන්තාව, ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය, වතුකරය, විෂම වක්‍රය, සෞඛ්‍ය පහසුකම්

ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ට සේවාසැපයීම ඔවුන්ගේ ජීවිත නඟාසිටුවීමට කරනු ලබන බලපෑම පිළිබඳ සමාජ වැඩ අධ්‍යයනයක්
(අත්තනගල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඇසුරින්)

සඳමාලි රත්නායක, අයි. ආර්. එස්.

සමාජ වැඩ පිළිබඳ උපාධිය, ජාතික සමාජ සංවධර්න ආයතනය, ලියනගේමුල්ල, සිදුව.

sadamalirathnayaka375@gmail.com

සංක්ෂේපය

ආබාධිතභාවය ඕනෑම පුද්ගලයකුට ඇතිවිය හැකි තත්ත්වයක් වන අතර අහඹුවකි. ලෝක ජනගහනය බිලියන 8.1 ක් වන අතර ඉන් බිලියන 1.3 ක් කුමන හෝ ආබාධිත තත්ත්වයකින් පෙළෙන බව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය මගින් දන්ත ඉදිරිපත් කර ඇත. ආබාධිතභාවය දෘශ්‍යාබාධ, ශ්‍රවණාබාධ, සංවර්ධන ආබාධ, සංජානන ආබාධ, සන්නිවේදන ආබාධ ආදී වශයෙන් වගර්කිති පයක් ඔස්සේ දැක්විය හැකිය. ඒ අතරින් සංවර්ධන ආබාධිතභාවය ලෙස දක්වන්නේ ඇවිදීමේ අපහසුතාවයයි. 2012 ජනගහන සංඛ්‍යාලේඛන වාර්තාවන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ දිස්ත්‍රික්ක අනුව ආබාධිත ජනගහනය වගර්කර දැක්වීමේදී වැඩිම සංවර්ධන ආබාධ සහිත පුද්ගලයන් (77/197) ප්‍රමාණයක් ජීවත් වන්නේ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේය. සංවර්ධන ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ගේ ජීවිත නඟාසිටුවීම සඳහා සේවා සැපයීමේ ක්‍රියාවලිය සිදු කළ යුතු ආකාරය හඳුනා ගැනීම සහ සමාජ වැඩ ප්‍රවේශයකින් සේවා සැපයීමේ ක්‍රියාවලිය සිදු කළ යුතු ආකාරය හඳුනා ගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ මූලිකම අරමුණයි. මෙම අධ්‍යයන අරමුණ සපුරා ගැනීම සඳහා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ සංවර්ධන ආබාධ සහිත පුද්ගලයන් වැඩිම අත්තනගල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තෝරාගන්නා ලද අතර සසම්භාවී නියැදීම යටතේ ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ගේ පවුල් අතරින් පවුල් ඒකක 20 ක් අධ්‍යයන නියැදිය වශයෙන් තෝරාගෙන තිබේ. අධ්‍යයනය සඳහා දත්ත රැස්කිරීමට ගුණාත්මක පයෙර්ෂණ ක්‍රමවේදයෙහි සිද්ධි අධ්‍යයන විධික්‍රමය යටතේ අධර් ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා, නාභිගත සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ ප්‍රධාන දත්ත දායකයින් සමග සිදුකල සම්මුඛ සාකච්ඡා යන ශිල්ප ක්‍රම භාවිතා කරන ලදී.

මෙම අධ්‍යයනයේ සොයාගැනීම් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී ප්‍රධාන වශයෙන්ම සංවර්ධන ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ට රක්ෂණ හා ආයෝජන ක්‍රම සඳහා ප්‍රවේශ වීමට ප්‍රතිපත්තිමය නෛතික භාවයක් නොමැති වේ. මෙයට අමතරව සේවා ලාභීන් ප්‍රමාණය හා නිලධාරීන් ප්‍රමාණයන් නොවීම, ආබාධිත දීමනාව ලබාදීමේ නිෂ්චාරයක වල පවතින බොදවීමේ ස්වභාවය, වෘත්තීය පුහුණුවෙන් පසු; පසු විපරම් හෝ රැකියා ගත කිරීම සිදු නොවීම, අධ්‍යාපනය සහ රැකියාවේ අවම ප්‍රවේශතා, ආබාධිතභාවය හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ පවතින ආකල්ප යනාදිය සොයා ගැනීම් ලෙස දැක්විය හැකිය. මේ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සංවර්ධන ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ට සේවා ගලායාම ක්‍රමවත් නොවීමෙන් ඔවුන්ගේ ජීවිතවල අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍යය, ආර්ථිකමය, සමාජ අන්තර් සබඳතා යන සෑම අංශයකම සිදුවන බිඳවැටීම හා සමාජ වැඩ ප්‍රවේශයෙහි අවශ්‍යතාව සමාජයට පෙන්වාදීමට මෙම පයෙර්ෂණය තුළින් දායක වේ.

මූල්‍යය පද: ආබාධිතභාවය , සංවර්ධන ආබාධ , සේවා සැපයීම

වතු කමරාන්තය ආශ්‍රිත දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය කෙරෙහි පවුල් සංස්ථාව සිදුකරන බලපෑම පිළිබඳව
අධ්‍යයනය

මෙලනි, එස්. පී.

ජාතික සමාජ සංවධර්න ආයතනය.

smelaniperera@gmail.com

සංක්ෂේපය

අධ්‍යාපනය යනු පුද්ගලයාගේ වධර්නය, ආචරීක ස්ථාවරතාවය සහ සමාජ ව්‍යුහය තුළ මෙන්ම පුද්ගලික ජීවිතය තුළද විශේෂ වැදගත්කමක් ඇති මූලික අයිතියකි. කෙසේ වෙතත් ශ්‍රී ලංකාවේ වතු කමරාන්තයට අයත් දරුවන් සඳහා අධ්‍යාපනික මට්ටම පහළ බැසීම සහ සංස්කෘතික පීඩනය වැනි සාධක මගින් ඔවුන්ගේ පාසල් හැරයාමේ ප්‍රවණතාවය ඉහළ යයි. මෙම ප්‍රයෝජනය වතුකම්කරුවන්ගේ පවුල් ව්‍යුහය දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය මත ඇති කරන බලපෑම විමසා බැලීමේ අරමුණින් සිදුකරයි. ගුණාත්මක ප්‍රයෝජන ක්‍රමය යටතේ මධ්‍යම පළාතේ වෛයිරලාව වතුයාය නියැදියක් වශයෙන් තෝරා ගෙන අධර් ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ පූර්ව ප්‍රයෝජන දත්ත විශ්ලේෂණය ඔස්සේ ප්‍රධාන සමාජ ආචරීක සාධක හඳුනාගැනීම සිදු කෙරිණි. මෙයින් අනාවරණය වන්නේ දෙමව්පියන්ගේ ආදායම් මට්ටම, අධ්‍යාපනය පිළිබඳ දැනුම, මහපෙන්වීම, භාෂා බාධක වැනි සාධකය. මෙම ප්‍රයෝජනයේ ප්‍රතිඵලයන් මගින් වතු ප්‍රදේශවල දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කිරීමට සහ පාසල් හැරයාමේ ප්‍රවණතාවය අඩු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත හැකි මාගෙර්පදේශ ඉදිරිපත් කිරීම .මෙහිදී සමාජ සේවය ,ප්‍රජා මූලික වැඩසටහන් සඳහා නව මාගෙර්පදේශ ලබාදිය හැකියි. මෙම ප්‍රයෝජනය තුළින් දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය කෙරෙහි පවුල් සංස්ථාව සිදු කරන බලපෑම කෙබඳු ද යන්න විමසා බැලීමට බලාපොරොත්තු වේ.

ප්‍රධාන මූල පද :- අධ්‍යාපන ප්‍රවේශය, වතු ප්‍රදේශ , පවුල් ව්‍යුහය , පාසල් හැර යාම , සමාජ ආචරීක සාධක, ප්‍රජා මූලික මැදිහත්වීම

නාගසිංහ, පී. එම්., හතරසිංහ, එච්. ආර්. කේ., & ප්‍රසාද්, ජී. ආර්. නුවන්.

දුර්ගත හා මනෝවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

pasanmathiesha066@gmail.com

සංක්ෂේපය.

නූතනය වන විට විවිධාකාර වූ මත්ද්‍රව්‍ය සමාජය තුළ දැකගත හැකියග මේවා භාවිතා කිරීම පුද්ගල මානසිකත්වය නොයෙකුත් ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වේග මත්ද්‍රව්‍යවලට පුද්ගලයාගේ වයරාවල සංවේදිතාවයල මනෝභාවයන් ආදී සම්බන්ධ ක්‍රියාවලීන් වෙනස් කිරීමේ හැකියාව පවතී. මත්ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධයෙන් පයෙර්ෂණ සීමිත ප්‍රමාණයක් පැවතිය ද මූලික ලෙසම මත්ද්‍රව්‍ය හා තරුණ ප්‍රජාව සම්බන්ධයෙන් පයෙර්ෂණ සිදු වී නොමැති තරම් ය. ඒ අනුව මෙම පයෙර්ෂණය මූලික ගැටලුව බවට පත්වූයේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල වෙසෙන තරුණ ප්‍රජාව මත්ද්‍රව්‍යවලට යොමුවීම ඔවුන්ගේ මානසික හා සාමාජීය යහපැවැත්මට කෙසේ බලපාන්නේ ද? යන්න පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමයි. ග්‍රාමීය තරුණ ප්‍රජාවගේ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය ඔවුන්ගේ මානසික හා සාමාජීය යහපැවැත්ම කෙරෙහි ඇතිකරන බලපෑම විමර්ශනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ බවට පත්විය. මේ අනුව පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කයේ මහ වැව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් තරුණ ප්‍රජාවේ තරුණ තරුණියන් පනස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත හිම බෝල නියැදියක් තෝරා ගන්නා ලදී. එහිදී අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය (Mix Method) යොදා ගත් අතර ප්‍රශ්න මාලා ක්‍රමය හා සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය මගින් විධිමත්ව ප්‍රාථමික දත්ත රැස්කර ගන්නා ලදී. ද්විතීයික දත්ත ද පයෙර්ෂණ ක්‍රියාවලිය සඳහා උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. එහිදී මූලික ලෙසම ප්‍රමාණාත්මක දත්ත (Quantitative data) විශ්ලේෂණය සංඛ්‍යාන විද්‍යාත්මක ක්‍රම පාදක කරගනිමින් Excel පරිගණක මෘදුකාංගය ඔස්සේ ද ගුණාත්මක දත්ත (Qualitative data) තේමා විශ්ලේෂණය හරහා ද විශ්ලේෂණය කරන ලදී. පයෙර්ෂණයේ ප්‍රථිඵල වශයෙන් ග්‍රාමීය සමාජයේ තරුණ ප්‍රජාවගෙන් 74% ප්‍රතිශතයක් මත්ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව දැනගනු ලැබුවේ සහ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය සඳහා පෙළඹවෙන්නේ ඔවුන්ගේ ළගම මිතුරන්ගෙනි. දත්ත විශ්ලේෂණයට අනුව පැහැදිලි වූයේ වැඩි පිරිසක් වසර දෙකකට පෙර සිට මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහි වූ බවයි. එය ප්‍රතිශතාත්මකව ගත් කළ 68% කි. එමෙන්ම දත්ත විශ්ලේෂණයේදී තරුණ ප්‍රජාවේ වැඩිම ප්‍රමාණයක් අරක්කු හා සිගරට් භාවිතා කරන බවට සනාථ විය. ඒ අනුව සිගරට් 80%ක් ලෙසත් අරක්කු 54%ක් ලෙසත් විශ්ලේෂණය විය. දිනකට මත් ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන ප්‍රමාණය සලකා බැලීමේදී වැඩි දෙනෙකු එනම් 28% ක ප්‍රමාණයක් දිනකට හතරවතාවක් භාවිතා කරන බවට තහවුරු විය. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ද පුරුෂයන්ට සාපේක්ෂව කාන්තාවන් ද මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන බවට අනාවරණය වූ අතර එය 14% ක සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතයකි. එසේම ග්‍රාමීය ප්‍රජාවගේ අධ්‍යාපන මට්ටම සලකා බැලීමේදී වැඩි දෙනෙකු එනම් 76% ක ප්‍රමාණයක් 06 වසර දක්වා පමණක් අධ්‍යාපනය හදාරා ඇති බවට විමර්ශනය විය. මෙයින් එළඹිය හැකි නිගමනය වන්නේ ග්‍රාමීය සමාජයේ තරුණ ප්‍රජාව බහුවිධ හේතු සාධක මත මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා ඉතා තදබල ලෙස යොමු වී ඇති බවත් ග්‍රාමීය සමාජවල මත්ද්‍රව්‍ය ඉතා සීඝ්‍රයෙන් ව්‍යාප්ත වන බවත් එය ඉතා ක්ෂණයකින් වැළඳගන්නා බවත් පැහැදිලි විය. මෙම පයෙර්ෂණ ක්‍රියාවලිය මගින් ඉදිරිපත් කළ හැකි යෝජනා ලෙස සාක්ෂරතාවය ඉහළ නැංවීමට කටයුතු කිරීමත් ගම් මට්ටමින් පවත්වනු ලබන මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ වැඩසටහන් විධිමත් කිරීමත් මත්ද්‍රව්‍ය පාලනය සඳහා නීතිමය වශයෙන් වාරණයන් පැනවීමත් මගින් මත් උවදුර පාලනය හා නිවාරණය සිදුකළ හැකි ය. මෙකී යෝජනා හා අදහස් තුළින් ග්‍රාමීය මට්ටමේ සිට නාගරික මට්ටම දක්වා මත් උවදුරෙහි අවසානය සනිටුහන් කරමින් රටේ අනාගතය ශක්තිමත් ලෙස නඟා සිටුවිය හැකි බව නොඅනුමාන ය.

මුඛ්‍ය පද - ග්‍රාමීය ප්‍රජාව, තරුණ ප්‍රජාව, මනෝ සමාජීය බලපෑම්, මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය, යහපැවැත්ම

උපයෝගීතාවාදී ප්‍රවේශයක් ලෙස කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනයේ (Meritocracy) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මුහුණුවර පිළිබඳ දේශපාලන දායකත්වය අධ්‍යයනයක්

ප්‍රේමතිලක. යූ. ජී. ඩබ්. එස්. කේ.

දර්ශන අධ්‍යයන අංශය

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

wsa25966@gmail.com

සංක්ෂේපය

කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනික (Meritocracy) සංකල්පය ව්‍යවස්ථාපිත දේශපාලනික කතිකාව තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මුල්කරගෙන දේශපාලනය සාපර්ක ගැනීම සඳහා විකල්ප ක්‍රමයක් ලෙස යොදා ගැනීමට උත්සහ කරයි. කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනය යනු "උගත් හෝ හැකියාව ඇති පුද්ගලයින්ගෙන් සමන්විත පාලක හෝ බලගතු පංතියක් විසින් පාලනය කරන ලද සමාජයක්" ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. එනම් දේශපාලන, සමාජීය හෝ ආපරීක ක්‍රමය තුළ පුද්ගලයන්ට බලය, තනතුරු හෝ ත්‍යාග පිරිනමනු ලබන්නේ මූලික වශයෙන් ඔවුන්ගේ හැකියාවන් සහ කුසලතා මත පදනම්වය. ඔවුන්ගේ සමාජ, සංස්කෘතික හෝ ආපරීක පසුබිම අදාළ කරගෙන නොවේ. කුසලතාවයන් ද නියෝජනය වන්නේ පරම්පරාගත රඳලත්වය, ධනය, බලය නිසා නොව. කුසලතාවයේ න්‍යාය මගින් අවස්ථාවන් හි සමානාත්මතාවයේ හැකියාව පුරෝකථනය කළ හැකිය. රාජ්‍ය, මහජනතාව, රාජ්‍ය පාලකයා, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති යන අංශයන් දේශපාලනයේ ප්‍රධාන මූල සාධක වන අතර දේශපාලනයේ නිසි ආකාරයෙන් හැසිරවීමට එම ක්ෂේත්‍රයේ පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් දැනුමක්, කුසලතාවයක්, බුද්ධියක් ඇති පුද්ගලයන් ඒ සඳහා යොමු වීම තුළින් එය වෘත්තීමය ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස වැදගත් වේ. කුසලතා මත පදනම් වූ සිවිල් සේවා පද්ධතිය චීනයේ අධිරාජ්‍ය නිලධාරීවාදය තුළ පැවතුනි. මෙම අධ්‍යයනය මගින් කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ස්වරූපය උපයෝගීතාවාදය මුල්කරගෙන ක්‍රියාත්මක වේ ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මූලික අරමුණ වන අතර කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනයේ උපයෝගීතාවාදී ලක්ෂණ දේශපාලන දායකත්වය දෘෂ්ටිකෝණයකින් විශ්ලේෂණය කිරීම සහ කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනයේ නූතන භාවිතය පිළිබඳ සමාලෝචනය කිරීම ද අරමුණු වේ. මෙම අධ්‍යයනයේදී දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර යොදාගෙන ඇත. අධ්‍යයන සීමා වශයෙන් සිද්ධි අධ්‍යයනය යටතේ ලෝකයේ තුන්වන රටක් ලෙස පැවති සිංහප්පූරුව ව්‍යවස්ථාපිත වන විට ලෝකයේ බලවත් රටක් බවට තිබේ. ඒ සඳහා මූලික වශයෙන් එරට පවතින දේශපාලනික ස්වරූපය, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, දේශපාලකයින්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය බලපා තිබේ. එය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කර ලබා ගත් තොරතුරු වලට අනුව ලෝකයේ තුන්වන රටක් ලෙස පවතින ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනයේ ස්වරූපය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරමින් සහ සාපර්ක දේශපාලනයක් ගොඩනගා ගැනීමට කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනය ආදේශ කර ගැනීම සඳහා කළ හැකි යෝජනා මොනවාද යන්න පිළිබඳ නිසි අවබෝධයක් ඇති ආවායර්වරුන් සමග අදහස් සාකච්ඡා කිරීම. ඒ තුළින් සිංහප්පූරු දේශපාලනය තුළ පවතින වැදගත් දේශපාලනික සංකල්ප ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනයට ආදර්ශ කර ගැනීම පිළිබඳ තේමාන්විත අධ්‍යයනයක් කිරීමට මෙම අධ්‍යයනය තුළින් බලාපොරොත්තු වේ.

මුඛ්‍ය පද - කුසලතා අභිමුඛ දේශපාලනය, නිලධාරීවාදය, උපයෝගීතාවාදී, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, දේශපාලකයින්

A criminological study on law enforcement challenges in combating human trafficking in Sri Lanka

Walaliyadda, W. R. R. S. D.

University of Sri Jayewardenepura

Department of Criminology and Criminal Justice

Surasidudaham@gmail.com

Abstract

Human trafficking is a serious crime affecting several countries, Sri Lanka included. This study examines some problems that law enforcement agencies encounter while dealing with human trafficking. The core objective of the study is to identify the problems faced by law enforcement agencies when trying to detect cases of human trafficking. The methodology consists of qualitative research and use of secondary data from academic and legal literature. One among the major issues raised in the study is the limitation of resources at these law enforcement agencies, which become insurmountable when it comes to investigations and prevention of human trafficking. Besides, officers do not receive adequate training in the detection of cases of human trafficking and the complicated nature of traffickers' operations. This study reveals that organized crime networks involved in human trafficking in the majority of cases, presenting an added layer of difficulty for law enforcement agencies like the police. The findings of the research are significant as they relate to the loopholes in the legal system and in law enforcement procedures that need to be addressed. In so doing, the research hopes to aid in developing more effective policies and laws against human trafficking. Effective policies provide law enforcement officers with the tools, training, and coordination to combat the crime more effectively. On the whole, this study highlights the urgency of firm law legislation and additional support to the police during their human trafficking combat endeavors in Sri Lanka.

Keywords: -Human trafficking, Law enforcement, Organized Crime

[illegible]

தல்ஜபழ்யுழ்ட்ஷற்; சட்ளசூடல்ஸ்ள்; , ச்லன்ட்ஞ்.எஜந்; , ழுற்ட்ஷற்; , ஞ்லன்ழ்.முணக்ச்ள்;

An analytical study on the impact of migration on drug addiction

Prasad, P. P. D.

Department of Philosophy and Psychology

University of Kelaniya

dhmmkprasad@gmail.com

Abstract

Migration denotes the act of individuals moving from one place to another for many social, economic, or political reasons. Drug addiction is chronic and characterized by recurrent drug use, without considering its known harm. Many psychological and environmental factors serve as potentiating or mitigating influences on the level or severity of addiction. This drug addiction affects both physical and psychological wellbeing. Many studies have examined the impact of migration on mental health while small number of studies have focused on the impact of migration on drug addiction. This study aims to explore the impact of migration on drug addiction by filling that research gap. This qualitative study used related literature to collect data and applied thematic analysis to analyze collected data. Previous literature demonstrated that migration influences the use of substances through social isolation, cultural dislocation and stress, which play a crucial role in addiction perception and treatment engagement. Studies showed that migration contributes to the increased use of substances because of social, economic, and cultural adjustment-related challenges. Displaced migrants are at an even greater vulnerability to having trauma, discrimination, and mental problems, while poor living conditions and a lack of support may also fuel substance use. These findings encourage the application of various strategies to control the drug addiction among migrants. For effective strategies, there are culturally sensitive counseling, social support networks, economic empowerment, and accessible substance use treatment within migrant health programs. This study encourages further studies to examine about the role of social support in the context of prevention and reduction of drug addiction among migrants.

Keywords: - Migration, Drug addiction, Psychological, Dislocation, Social support

ங்சன் ,பஞ்,யஞ்ஹன்;ஹ் சந்ஜ்;ய்ச்ட்குடி;க ய்தட்ர்ல்ஹ்;என்ல்அந், ,எந், யஞ்சுடி;சன், ஸ்தல்ன்;ய்ச்ட்ன்;நந், ழு%ச்
முற்ட்ஹ்;சன்;

[ச்ப்;கங்ட்ஹ்ச்ச் தத்ங்;தல்ன் றன்;த்;த்ச் ற்ணர்ஹத்;ஹத் ன்ந்ஹந்ட்ச் ய்ச்ட்குடி;ப் ற்ல்ஹ்சுடி னஹ;ப]
ஷட்ஹ்ல்த்; ய.ஸ்மு;ஸ்ந்;¹ ஷன்ல்ஷன்;த்சந்ட்தன்; ஸன்;²

மு%ச்ஞ்;ஞ்சுடில் ச்ஹ்;யீன்ல் சத்முல்ஹ ழு%ச் ம்ஞ்ல்ற்ல்மத்;தல் ன்ல்ரற்கந், ,ஹ்வு;ன்ச்¹.

மு%ச்ஞ்;ஞ்சுடில் ச்ஹ்;யீன்ல் சத்முல்ஹ ழு%ச் ம்ஞ்ல்ற்ல்மத்;தல் ன்ல்ரற்கந், ,ஹ்வு;ன்ச்².

ம்ட்டஹ்ப்ன்ஹ்ட்666%ஞ்மஹ்ன்ப்,யீர்ம்¹, ட்ஹ்முன்ன்ட்ய்ன்ளக்%ஞ்மஹ்ன்ப்,யீர்ம்²

னஹ;ப தமச்;சந்;

,ங்;த் னஹ;ப ச்ப்;கங்ட்ஹ்ச்ச்ட் தத்ங்;தல்ன் றன்;த்;த்ச் ற்ணர்ஹத்;தல்ஹ்; ய்தட்ர்ல்ஹ்;என்ல்அந், ன்சன் ,பஞ்,யஞ்ஹன்;ப
சந்ஜ்;ய்ச்ட்குடி;ப் ,எந்,யஞ்சுடி;சன், ஸ்தல்ன்;ய்ச்ட்ன்;நந், ழு%ச் முற்ட்ஹ்;சன் னஹ;ப ய்முஹ்;சல்ஜ்ஹ, சற்ன்ஹ்
ற்ட்ஹ்;ஞ்;ஞ்ல்த்;ச்ட்ச் ச்ல்ன்ட்ந்ஞ்;எஜ்வு;சன்ல்ஹ், ,மங்;ஹ ன்சன்;வ்;சந்ச்;ஊ ,பஞ்,யஞ்ஹன்;சல்;ஜ் ,எந்,யஞ்சுடி;சன், ய்ஞ்ட்மள்ட்தட்ன்
ஹ்;சக்;ஜ்;ஜந், ந்ஜ்;ரந், ழு%ச் தத்ங்;தல்ன், ய்ஞ்ரற்கத்;ச்ட்க் ற்ட்ஹ்;ஞ்;எசன் ஸ்தல்ன்;ஞ்ட்ன்;த்;தட்வந், மற்ன்;சன், ழ்ஹ்;சற்ர
முற்ட்ஹ்;சன் ஸ்தல்ன்;ய்ச்ட்ன்;சல்ஜட்ன்;சன், ,ஊஜ்ல்ஞ்;ஞ்ட்ச் ஊன்ஜ்ங்;த் கித்ல்ஹந், ன்ட்குடி;ப் சற்ன்ஹ் சங்ன்; சற்ன்ஹ்
,ப்த்;தல்ஹ், ஸ்தல்ன்;ய்ச்ட்ன்;நந், ஹ்;எரத்;தஹ்;சன், ழுட்ஹ்ச்ட்ஞ்;ஞ்ஜ்;ஜ் த்வு;ஊந்ல்ப்வு;சன், ந்மத்;ஹ் ற்முத்ல் மர்சன்ல்ஹ்;
ஞ்ஜ்;ஜட்;ச்;ஊன்ஜ் ந்ஜ்;ரந், ழு%ச் த்க்ல்ன்ந் சஞ்ட்க்;ஜ் ழ்ல்ன்மு;முல்னாக்சன், ,எந்,யஞ்சுடி;சன்ல்க், ற்ட்ர்;ற்ல்ஹ், தட்;ச்த்;னத்
யஜ்;ஞ்கத்;ஹ்;சல்;ஜ்;ஜ்.

,ங்;த் னஹ்;ற்ட்ஹ் ழுச்சுடி;எமுட்ன், னஹ;ப ஹ்ஜ்ஹ்ல்ஹ், சந்ஹ், னர்ந்ட்க் சங்ன்;ச்ட்குடிஹ்;சன், ந்ஜ்;ரந், ஹ்ச்ச்;சல்ஹ் த்சற்ஹ்;
ற்ர்வு;ஊகன், %ஹ்ந், ,எந்,யஞ்சுடி;சன்ல்க், மர்ஞ்ஹ்வு;சன் னர்ந்ட்ச்ஞ், என்ல்ங்;ஹ்;ய்ச்ட்ன்; ஹ்ஹ்;ரன்;ஹ், ,எந்,யஞ்சுடி;சன்;
ம்தல்சந்ட்ச் ய்தட்ர்ல்ஹ்; என்ல்அந், எப்ன்ஹ்ஹ்ஜ் ந்ஜ்;ரந், யஜ்;ரந்தல் முட்ன்;ங்;த் ய்தட்ர்ல்ஹ்;சன், மற்ன்;சன்ல்க், ய்ஞ்ட்மள்ட்தட்ன்
தத்ங்;தல்ன்;த்;தல்ஜ்;ஊ ற்ற்ல்ஹ்ஹ்ச்;ஊந், சஞ்ட்தல்ஹ், ஊன்ஜ்ங்;த் கித்ல்ஹத்;ஹ்;க், ம்தல்ச சற்ன்ஹ்மு;தன்ந் மற்ன்;சன்ல்க்;
ற்ட்ர்;ன்ஹ் சந்ட்முந்ட்ச் ழுட்்தல்ச்ச்;சல்ஜ்ஹ.

னஹ்;ற்ல்க், ஹ்சுடிப்சன், ,எந்,யஞ்சுடி;சன், முங்;தல்ச்;ஊந், முற்ட்ஹ்;சன் ஊன்ஜ்ஞ்;ஞ்ஜ்;ச்ட்க் ய்தட்ர்ல்ஹ்;ஹ்ஜ் ழு%ச்ஞ்;ஞ்சுடில்
ஞ்ன்ல்ங்;ஹ்ன்சன் ஹ்;ன்ஹ்ச்ச்;சல்;ஜ்;ஜ், ,தல்ஹ், ழுச்சுடில்ஹ்ல்ப் ழுட்ஹ்ச்ட்ஞ்;எ கித்ல்ஹ் யீஹ்ன்;ப த்வு;ஊந்ல்ப் ற்முத்ல்சன்;
ய்தட்ர்ல்ஹ்;என், யீன்ன்ன்ந்சன், ந்ஜ்;ரந், ழு%ச் னத்தப்;த், த்ளவு;சன் ற்வுஞ்;ஞ்கத்;ஹ்;ஹ், சஞ்ட்க்;ஜ் ஹ்ச்ச்;சல்ஹ்
ஞ்ன்ல்ங்;ஹ்ன்சன், ஹ்;ய்ந்ட்ர்ல்ஹ்ஞ்;ஞ்ப்;கன்;ஹ்.

,த்;த்சற்ஹ்;சன், ,ஹ்வு;ன்ச்ஹ்ல்க், ன்ன்ன்ஹ்ஹ்ல்க் ற்ளன்;மு;முல் ,ஹ்ச்;ஊசன், ந்ஜ்;ரந், யஞ்சுடி;சன்ல்க், யீன்ன்ன்ந்சன்;
சந்ந்;ஞ்ட்ப்;சுடிஜ்;ச்ட்க் ஹ்ஹ்ஜ்;முல்சசன்ல்க் ,ன்சுடிங்;ஹ் ய்முஹ்ஹ்;ஞ்ப் சற்சுடி;கந், ய்தட்ர்ல்ஹ்;ஹ்ஜ் ழு%ச் ழுச்சுடில்ஹ்;எஹ்
,எந்,யஞ்சுடி;சந்ச்ச்ட்க் ழு%ச்ஞ்;ஞ்சுடில் ,ன்ப்ஹ்ல்க்சன், ந்ஜ்;ரந், யீளங்ஹ்;த்;னத் சந்ந்;ஞ்கத்;ஹ்;தஜ்;ச்ட்க் ற்ற்ல்சன் யீமற்ட்ச்ச்;
ஹ்சுடிஹ்;.

தல்ஜ்ப்மு;ய்முட்ஜ்;சன், ன்சன் ,பஞ்,யஞ்ஹன்;ப ,எந்,யஞ்சுடி;சன், ய்தட்ர்ல்ஹ், ழுட்ஹ்ச்ட்ஞ்;எ சற்ன்ஹ்மு; த்+ர்ஹ்;> ய்தட்ர்ல்ஹ்;ஹ்ஜ்
மு%ச்ஞ்;ஞ்சுடில் ,ஹ்வு;ன்ச்,

A sociological analysis of the challenges faced by children in accessing quality education in schools in the rural social context: From Kumarigama Vidyalaya, Ampara District

Herath, K. A. D. S.
Department of Sociology,
of Humanities and Social Science,
University of Ruhuna.
dilashih@gmail.com

Abstract

The Sustainable Development Goals emphasise the importance of an equitable education system however, significant disparities exist between rural and urban education. This study aims to identify and minimise these disparities in rural education by focusing on building a strong rural education system and improving educational infrastructure. For this qualitative research, ten students from grades 6–11 at Kumarigama Maha Vidyalaya, a school in Kumarigama village in the Ampara district, were randomly selected. Primary data were collected through observations, interviews, and questionnaires with both local teachers and those from other areas working at the school. Thematic analysis was used to interpret the qualitative data, supplemented by the school's term paper reports, result documents, and other secondary data sources. The study identifies a severe shortage of teachers as the primary challenge faced by Kumarigama Maha Vidyalaya and other rural schools in the Ampara district. This shortage has led to minimal achievement in subjects such as mathematics and English, as well as the absence of grades 12–13, which were initially available at the school. Additionally, rural students encounter various social and economic hardships, leading to a lack of motivation toward education and an increased dropout rate in higher grades. This stagnation in educational development is closely linked to poverty and exacerbates issues such as unemployment, gender inequality, theft, exploitation, and poor health conditions. The absence of quality education prevents individuals from establishing stable sources of income, reinforcing a cycle of social and economic instability. Education, as a social institution, interacts dynamically with economic and social structures. Addressing this issue requires fostering an attitudinal shift that emphasises the value of education. Implementing practical, bottom-up policy decisions and effectively managing both human and material resources are crucial in overcoming these challenges. Additionally, improving educational infrastructure can serve as a sustainable solution to the persistent disparities in rural education.

Keywords: Poverty, Rural Education, Social Inequality Teacher Shortage, Underdevelopment.

The importance of social work intervention for the factors affecting the dropout of children from secondary education in the plantation.

Basnayake, B. M. H. S.

School of Social Work, National Institute of Social Development, Sri Lanka

hirunisaumya2@gmail.com

Abstract

Education is an essential concept for the existence of students' future. Accordingly, education is the process of developing knowledge, skills, and attitudes within an individual. Since education has a significant impact on the development of a country, it is clear that education is a highly important concept for creating a good social environment by developing the intelligence, personality, skills, and awareness of individuals. It has been revealed that, especially compared to urban areas, the upcountry plantation sector records a higher rate of secondary education dropouts, which has become a serious social issue. This study identifies the social factors influencing such situations and highlights the importance of social work intervention. Accordingly, the situation was formulated as a research problem and further studied. Based on the need, under the purposive sampling method, two schools from the Watagoda Grama Niladhari Division of the Talawakele Divisional Secretariat Division in the Nuwara Eliya District were selected, and 20 students who had dropped out of secondary education were chosen as the sample. This survey collected information mainly through questionnaires, and also included interviews and focus group discussions. The main focus was to understand why students leave secondary school. The study clearly showed that many different reasons are involved, such as parents not knowing enough, the lack of a mother or father in the child's life, parents living abroad, the responsibility of caring for younger brothers or sisters, substance abuse among children, behavioral problems in children, these issues affecting their schooling, early pregnancies, the need to help with family finances because of economic difficulties, and a general weakening of society's values, roles, and sense of duty, leading to a decreased interest in education. All of these factors have led to students dropping out of secondary education.

Key Words:- Plantation Sector, Secondary Education, Children, Dropout, Social Work, Intervention

Strengthening rural resilience through integrated mental health and disaster response strategies: A framework for sustainable recovery

Samarasekara, V. D., / Dissanayake, M. P.

The Open University of Sri Lanka.

vishakasamarasekara325@gmail.com

Abstract

Rural communities are often disproportionately affected by disasters, facing not only physical destruction but also significant psychological distress. Limited access to mental health services exacerbates these challenges, hindering recovery and long-term resilience. The primary objective of this paper is to propose a conceptual framework for integrating Psychological First Aid (PFA) into disaster preparedness and recovery strategies to address the mental health needs of rural populations. Methodologically, the framework adopts a three-phase approach: pre-disaster, during disaster, and post-disaster. In the pre-disaster phase, local stakeholders, including community leaders, healthcare workers, and volunteers, are trained in culturally adapted PFA to ensure a swift and effective response. During the disaster phase, trained providers offer immediate psychological support, stabilizing affected individuals and reducing trauma. In the post-disaster phase, ongoing PFA is integrated into recovery efforts to support long-term mental health and community rebuilding. The framework also emphasizes strengthening community networks, leveraging local knowledge, and fostering social cohesion to enhance collective resilience. Policy alignment is a critical component, advocating for the institutionalization of PFA within national disaster management and mental health strategies. The results of this framework demonstrate its potential to build resilient rural communities capable of withstanding future disasters. By addressing both immediate and long-term psychological needs, the framework empowers communities, reduces mental health disparities, and contributes to the Sustainable Development Goals. The proposed model offers a flexible approach for other low-resource settings, promoting mental well-being and sustainable development. This framework provides a practical solution for integrating mental health support into disaster management, ensuring that rural communities are better equipped to recover and thrive after disasters.

Keywords: - Psychological First Aid, disaster preparedness, disaster recovery, rural resilience, community empowerment, mental health, sustainable development.

Biophilic healing in psychoneuroimmunology: Ayurveda's neuroecological approach to rural mental healthcare

Rathnayake, H. G. M. D.

The Open University of Sri Lanka.

hgmdrathnayake@gmail.com

Abstract

The objective of this conceptual research study is to examine how Ayurveda's biophilic practices bridge psychoneuroimmunology (PNI) and cultural neurobiology to address rural mental healthcare disparities in Sri Lanka. Questioning how Ayurveda's nature-based practices address mental healthcare gaps in rural Sri Lanka through an innovative synthesis of traditional knowledge and modern ecotherapy science. The Methodologically employs "theory synthesis" to integrate three domains: Ayurvedic practices (Prakriti constitution theory, Shirodhara therapies, seasonal Ritucharya), ecopsychology principles (Biophilia Hypothesis, Attention Restoration Theory), and contemporary neuroscience findings, while incorporating Sri Lanka's unique healing traditions like Paspanguwa herbal medicine and "Osu Raja" postpartum rituals. The key synthesis of the study reveals that "Ayurveda operationalizes ecopsychology through structured nature-immersion practices - offering a scaffolded pathway to mental well-being that unstructured green exposure lacks, while aligning with measurable neurobiological benefits." The results demonstrate powerful convergences: Ayurvedic oil therapies activate the parasympathetic nervous system 40% faster than standard meditation; seasonal "Ritucharya" practices correlate with 23% lower inflammation markers; community-based forest therapy shows 18% higher BDNF levels versus urban controls; herbal "Paspanguwa" formulations demonstrate 28% cortisol reduction; and fractal patterns in traditional "kolam art" induce 15% greater alpha wave synchrony. In conclusion, these findings position Ayurveda as a dual-framework system, where biophilic elements activate universal PNI pathways while cultural symbols (e.g., monsoon herb symbolism) enhance treatment adherence through ancestral schemas, prompting three recommendations: developing hybrid Ayurveda-ecotherapy interventions such as merging Ayurvedic gardens with telehealth hubs, creating certification programs for indigenous doctors in evidence-based nature therapy protocols, and establishing healing gardens as mental health infrastructure. This study offers a transformative model for global mental health that honors indigenous wisdom while meeting rigorous scientific standards, particularly valuable for resource-limited settings.

Keywords; - Eco psychology, biophilic practices, psychoneuroimmunology (PNI), Cortisol reduction, mental well-being, BDNF, Indigenous knowledge systems.

Television Broadcasting as a Catalyst for Community Recovery: A Study on Flood-Affected Areas in Matara District (2016–2023)

SILVA, K.S.

Master of Disaster Analysis, Management, and Mitigation

Institute of Human Resource Advancement,

University of Colombo

ksjani96silva@gmail.com

Abstract

This research explores how television broadcasting contributed to community recovery in the aftermath of recurrent floods in Sri Lanka's Matara District from 2016 to 2023. Recognizing the increasing significance of media in disaster contexts, the study focuses on the communicative functions of television in delivering life-saving information, emotional reassurance, and fostering social stability during post-disaster phases. The research problem centers on how television content can be made more effective and inclusive in addressing the needs of disaster-stricken populations.

Employing a mixed-methods design, the study integrates qualitative interviews with key stakeholders, quantitative data from affected residents, and content analysis of disaster-related television programs. This methodological triangulation allows for a nuanced understanding of both media output and audience reception.

The findings confirm that television played a critical role in providing timely updates, promoting collective resilience, and mobilizing support mechanisms. However, challenges such as limited accessibility, insufficient regional focus, and weak coordination with disaster management bodies were also identified.

Anchored in established communication theories, the discussion emphasizes the need for more localized, culturally sensitive programming and stronger institutional linkages between broadcasters and emergency agencies. The study recommends the enhancement of local media infrastructure, training for broadcasters in crisis communication, and the creation of content that reflects the unique experiences and recovery needs of flood-affected communities.

Keywords: - Disaster broadcasting, Television, Social resilience, Community recovery, Flood communications

NATIONAL INSTITUTE OF SOCIAL DEVELOPMENT

LIYANAGEMULLA, SEEDUWA, SRI LANKA

TEL - 0112 882 506

E-MAIL - info@nisd.ac.lk

WEB - www.nisd.ac.lk